

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in drugo dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Pred ljudskim štetjem.

Pred važnimi dogodki stojimo; eden najvažnejših letošnjega leta, ki zahteva vso pozornost slovenske javnosti, je ljudsko štetje. Gotovo ni za noben narod čisto vseeno, če izve pravo število vseh članov svojega naroda ali ne; slovenski narod pa ima najmanj povoda, mirno gledati, kako se ga iz različnimi umetnimi mahinacijami, zvijačami in nasilstvi skuša oropati za tisoče in desetisoče njegovih članov, ki si jih nenasitni nemški in laški moloh vsaj na papirju prišteje na svoj konto. Nismo tako velik narod, da bi smeli tako, četudi le umetno napravljeno izgubo mirno prenesti. Naša pozornost pri letošnjem ljudskem štetju pa mora biti tem večja, čimveč slabih in poučnih izkušenj imamo iz preteklosti. Koliko naših slovenskih ljudi, osobito delavcev, pa tudi kmetov, posebno ob meji, koliko naših uradnikov, obrtnikov itd. je izginilo med Nemce pod plaščem „občevalnega jezika“! Koliko naših rojakov nam je n. pr. v Mariboru, Celju in drugod iztrgala „občevalni jezik“! In ta sredstva, s katerimi se je pri zadnjih ljudskih štetjih na slovenske ljudi vplivalo! Ponekod se niso Nemci nobenega nasilja, nobene sleparije sramovali! Prizorov, kakor zadnje soboto v Studencih pri Mariboru, ko so nemški fakini napadli, zasramovali in pljuvali po naših ljudeh, ki so šli h komisiji, da bi povedali tam, da hočejo slovensko šolo, takih in enakih prizorov smo doživeli tudi že ob priliki ljudskih štetij in jih znamo tudi letos doživeti! Naše slovenske ljudi se bo skušalo s pijačo, z ustrahovanjem in podkupljenjem odvrti od tega, da bi se pri ljudskem štetju priglasili za Slovence. Da so taka sredstva skrajno sramotna, podla in nepravna, da imajo za cilj drzno laž pred licem Evrope in bodočnosti, kaj to Nemcem in naši vladi mar! Zahteva to pač „korist nemštva“, katerega madvlada v Avstriji se mora, četudi z najgnusnejšimi sredstvi, vzdržati. In eno teh gnusnih sredstev je, da se potom „ljudskega štetja“ pod zaščito vlade, ki tudi letos ni hotela pripustiti

štetja po materinskem, ampak ga je zapovedala izvesti zopet po občevalnem jeziku, našteje vseh Slovanov za najmanj en milijon manj, Nemcev pa za isto svoto več. Edino s to lažjo, s tem lažnim ljudskim štetjem se še vzdržuje nemška madvlada v Avstriji, edino s to lažjo se jo bo skušalo vzdržati na podlagi letošnjega ljudskega štetja še za bodoče desetletje. Naše stremljenje pa mora biti, da bo v kljub vsem tem sredstvom nasilja in sleparije izid ljudskega štetja kolikor mogoče resničen in pošten. Zato je pa potrebno, da se čimnabolj pripravimo, da bomo osobito v trgih in mestih dosegli čim najugodnejše uspehe. Dokazati se mora, da smo od zadnjega ljudskega štetja povsod napredovali. Uvedla se bo tozadevna akcija in upamo, da bodo naši zaupniki pri tem delu razvili vse svoje moči.

Na nemški strani se že pridno pripravljajo. Nemški minister-rojak ima že od vseh strani najpodrobnejše podatke, ima seznamke, v katerih je zapisan vsak Nемец iz vsake še tako zapuščene vasi cele države. Delo šulferajna za nemške šole ob naši jezikovni meji v zadnjih letih je bilo v prvi vrsti že nameunjeno zmanjšanju števila Slovencev v dotičnih krajih pri letošnjem ljudskem štetju, istotako naseljevanje Nemcev ob mejah od strani Südmarke. Nemški delodajalci, tovarnarji, trgovci itd. imajo od nemških narodnih svetov že stroge ukaze, da morajo vplivati na svoje „poldložne“ slovenske narodnosti, da se ne bodo priglasili za Slovence. Zato bi morali v ponemčenih krajih naši ljudje si že danes biti v svesti, da stoji v njih težkem boju za njimi ves narod, in naše obrambne organizacije čaka baš za letošnje ljudsko štetje ob mejah kos velikega, obsežnega, a zaslužnega dela. V tem delu mora biti vsak pripravljen pomagati in iti na roko; vsak naj dela v svoji okolici na to, da se naši ljudje ne bodo pustili omamiti, preslepiti ali ustrahovati. Potrebno je ljudstvo poučevati o važnosti ljudskega štetja, in potrebno je, pončiti ljudstvo, da mora vsak slovenski človek pri vprašanju glede občevalnega jezika pove-

dati, da je Slovenec, da je njegov občevalni jezik slovenski. Za njega je občevalni jezik tisti, ki ga rabi v razgovoru v družbi, s prijatelji, znanci, v rodbini, to je slovenski, ne pa nemški, ki ga rabi morda slučajno v razgovoru z nemškim gospodarjem.

V tem smislu delujmo med ljudstvom; naše delo ne bodi glasno in javno, da ne opozorimo nasprotnika, ampak tiho, neopaženo, pa pošteno. Bodimo si pri tem svesti, da služimo pravični stvari proti krivici, svobodi proti nasilju in resnici proti laži!

Izpopolnitev kmetijske šole v Št. Jurju ob j. ž.

Govor dež. posl. dr. V. Kukovca v štaj. deželnem zboru 18. jan. 1910.

Ko ste pred 8 dnevi vzeli tukaj otvoritev kmetijske šole v Št. Jurju ob J. ž. na znanje, so se iz vrst večine slišali glasovi, da je šola prelepo urejena, kar se je moralo celo s strani dež. odbora kot neresnično zavrniti. Danes, gospoda, moram nekaj ravno nasprotnega trditi. V šoli je toliko pomanjkljivosti, da se reden pouk sploh ne more vršiti, ker manjkajo najpotrebnejši pripomočki, in morebiti sploh letos ne bo govora o rednem pouku. Sliši se celo, da nčenci hočejo po vrsti izstopiti. Gospoda, priznam vam, da je vsak začetek težek, toda nujno pozivam deželni odbor, da takoj vse, kar mogoče, ukrene, da ta tako željno pričakovana šola ne pride koj od začetka na slab glas!

Toda to sem le mimogrede omenil, moja naloga je govoriti za izpopolnitev šole v tem smislu, da se učni načrt razširi in da se uvede tudi vinarstvo v to šolo.

Ko smo se pretekli teden sem in tja razgovarjali o značaju te šole, se je izkazalo, da to ni visoka in tudi ne srednja šola, ampak le praktičen 10mesečni kmetijski tečaj, ki bi naj pospeševal kmetijsko strokovno praktično izobrazbo našemu kmetijstvu primerno. In kaj je za naše kme-

LISTEK.

Oče.

Spisala Olivija Sandström.
Konec.

Na postaji se je izogibal uradnikov, in ko je prišel vlak, je zlezal v samotni kupé in bil vesel, da nihče ni opazil, kaj v robcu nese. Med vožnjo se je mala Hanica zbudila, odprla svoje velike modre oči in se smejala Larsu. Lars se je ozrl, če ga nihče ne gleda, in poljubil je dete na mehka ličeca. Hanica pa tega ni hotela in je začela jokati. Lars ji je takoj pritaknil k ustnicam kavčukovo sisalko mlečne stekleničice, in jo je na srečnem utešil. In obljubil ji je, da je več ne bo poljubljal. Zakaj bi jo poljubljal, ko pa ni njegova.

Ko je prišel v mesto, je hitel Lars po postanskih, skoro praznih ulicah in posrečilo se mu je neopaženo smukniti v sobo stare perice, ki je prala za vojake. Bila je dobra ženska, čakala je vojake, če niso imeli denarja; ko pa ji je Lars ponudil dete v oskrbo, je sklenila začudeno svoje raskave roke nad glavo. Vsaktero delo jo je že čakalo, — a oskrbovati malega otroka? Ne. Pa ker je ravno Lars, dober vojak, ki ji ne ostaja za perilo na dolgu, mu stori to uslugo, da obrzdi dete čez noč, dalje ne.

Še ta večer so vedeli vsi tovariši Larsovi, da si je pripeljal od doma dete, drugi dan zjutraj je zvedel to desetnik, potem podčastniki, in ko se e dopoldne pojavil stotnik na vežbališču, mu je

poročnik poslušno javil, da si je Lars pripeljal z dopusta otroka.

Mali, čakati stotnik se je popraskal za ušesom. Brigal se je za svoje ljudi, znal je za zasebne razmere vsakega, trudil se je vedno, da bi jim po možnosti olajšal službo, a to je bil v resnici poseben slučaj. Premišljal je, ali naj stvar javi in pusti, da gre nje rešitev službeno pot. Pa končno — komu to kaj mar?

Pogledal je svojo stotnijo — in njegov pogled je obvisel na starem seržanu Schlösserju, ki je pravkar v svojem holštajnskem dijalektu vadal vojake.

Stotnik si je dal poklicati vojaka Larsa in ta mu je moral naravnost povedati, kako in kaj. Ko je bilo zaslišanja konec, je bil poklican seržan Schlösser.

Stotnik je vedel, da se ta stari Holštajneec prav dobro spozna v preskrbi malih otrok. Imel je namreč pet ali šest hčerk, ki so, kakor hitro so dorasle, šle v službo, a se redno čez devet mesecev vračale v blagoslovljenem stanu k domačemu ognjišču, tako da je stari Schlösser vedno bil založen v celo vrsto vnučkov... Stari Schlösser je imel v tem oziru bogate izkušnje in na dobro besedo stotnikovo se je zavzel za Larsa tako, da je še istega dne našel za malo Hanico zanesljivo rednico.

Imenovala se je gospa Nieselnova. Stanovala je v mali sobici z dvema okni na vrt. Tja je hodil Lars dan za dnem po delu, k „svojemu“ detetu. Če je že moral plačevati, je hotel od tega tudi nekaj imeti. In hodil je tje rad, tako rad, kakor so drugi vojaki radi hodili v gostilne. Ne-

volja ga je že davno minila in Kristini je že skoro odpustil. Opazoval je, kako Hanica raste, kako začena žlabudrati, pestoval jo je ali zibal na kolenih. Zvečer se je vračal v vojašnico, v noči je sanjal o detetu, in na vajah in marših je vedno nanje mislil. Ni imel nikogar na svetu, na kogar bi bil še sicer mislil.

Nekega jesenskega dne, ko je stotnija zopet imela vaje na razmočenem vežbališču, je prišel nenadoma dečko gospe Nieselnove. Šolnjčke v roki, je boječe hodil za vojaki.

„Kaj hočeš tu? ga je vprašal stotnik.

„Nekaj bi rad povedal vojaku Larsu.“

„Stotnik je dal poklicati pešca Larsa, pokazal mu je dečka in se oddaljil.

„Kaj se je zgodilo?“ je vprašal Lars v skrbeh.

„Hanica umira. V noči je bil pri njej doktor, zdaj zjutraj spet.“

Larsu so se šibile noge.

„Pojdi domu, jaz pridem tje.“

Stopil je spet na svoje mesto v vrsto.

Še pred podnevom so se vrnili vojaki v vojašnico, Lars je odložil vojaško opravo in pohitel h gospe Nielsenovi. Srečal se je z ujo med vrati sobe.

„Je že konec“, je dejala, „bila je huda božjast.“

Lars je šel v sobico, kje je ležalo mrtvo trupelce v zibelki. Ličeca kakor iz krede in okoli oči zasinjele sence. Solze so tekale Larsu po licih, česar skoraj niti opazil ni, in dolgo je stal tu in plakal nad detetom Kristine in Ole Jensena.

tijstvo primerno? Poglejte si Spodnje Štajersko. Večji del zemljišča v okrajih Maribor, Ptuj, Sv. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer, Ormož, Ptuj je obraščan z vinogradi. Podobno je v okrajih Rogatec, Šmarje, Kozje, Brežice, Sevnica, Konjice in Slov. Bistrica. Vinograde imamo tudi v laškem celjskem in šostanjskem okraju. Iz tega sledi, da bode skoro vsak drugi obiskovalec šole v Št. Jurju želel tudi poduk v vinarstvu. Naš kmečki fant pa ne more dokončati kmetijske šole v Št. Jurju, potem pa še iti na vinarško šolo v Maribor. Poduk v vinarstvu se pa ravno zadnji čas pri nas zelo nujno pogreša. Kriza v vinarstvu, ki se zadnja leta zmiraj ponavlja, je tudi nas spodnje Štajerce marsičesa učila. Vidimo, da naša nevolja izvira tudi iz lastnih napak v gospodarstvu. Gre se tu za napake v vinogradništvu splošno, pa tudi za napake kletarstva. Ti pogreški se pa dajo odpraviti in se tudi morajo odpraviti. Zato pa zadevne poduka tudi na naši edini kmetijski šoli ne sme manjkati. Ne govorite mi zmiraj o stroških! Kaki so pa to posebni stroški! V bližini je mnogo vinogradov, primerno klet postaviti ne bode toliko stalo; če si jo že vsak kmet lahko postavi, dežele taki izdatki tudi ne bodo ubili. Ravnatelj je itak večak v vinarstvu. Pri razpravi pred tednom dni sem sicer proti pričakovanju opazil prav čudno razpoloženje glede edine naše kmetijske šole. Zdi se mi celo neverjetnost mogoča, da bi moj popolnoma stvarni predlog v današnjih razmerah odklonili. Zato predlog; katerega sem že v jeseň vložil, formalno danes umaknem. Najno pa pozivam slavni deželni odbor, da moje besede uvažuje in uvede v Št. Jurju kar najprej sam ob sebi tudi vinarstvo ter naj učni načrt v tem smislu razširi in zavod preuredi!

Za pletarsko šolo pri Sv. Barbari.

Govor dež. posl. dr. V. Kukovca v štaj. dež. zboru dne 17. t. m.

Haloze so izključno vinorodna krajina, ki skoro nima jednake v deželi. Zato je pa tudi prebivalstvo od trte popolnoma odvisno. Če vinogradi obrodijo, gre Haložanu dobro, če ne, je pa Haložan največji revež. Trtna uš, pozeba, toča n peronospora so Haloze v zadnjih 20 letih tako hudo opustošile, da je morala država prebivalstvo podpirati. Za isto reči doslovno — lakote. Zato se je pa tudi začelo usodepolno izseljevanje ljudstva, kar bi utegnilo Haloze naravnost ugonobiti, če zmanjka za obdelovanje vinogradov naenkrat delavcev. Ko se je študiralo, kako bi se moglo pomagati, predlagali so nekaterniki, naj se upelje domača obrt, n. pr. pletarstvo. Naučno ministerstvo je predlogu ugodilo in priredilo najprej za poskus nasad za vrbovino. Potem je poklicalo nadučitelja Ogorelca iz Sv. Barbare za 3 mesece na Dunaj, da si je pridobil na vzornem pletarskem zavodu sposobnosti za poduk v pletarstvu. Potem se je leta 1906 uvedel pletarski potovalni tečaj, s 1. januarjem 1908 pa prava državna pletarska delavnica. Država daje za orodje, opravo in za učitelja na leto prilično 2000 kron. Deželni odbor je pripravil nasad za vrbovino, krajni šolski svet je pa dal prostore na razpolago. Ker se je na leto porabilo nad sto centov vrbovine, desetkrat toliko nego je zrased v domačem vrtu, se je moralo delati z nakupom dolgove in sicer samo l. 1908 3000 kron. Ker se je pa čim dalje več učenecv oglašalo, razširila se je prej delavnica, ki je bila prirejena prej za 10 ljudi tako, da je zdaj prostora za 20 učencev. Ker pa ni denarja, je moral vodja učitelj sam žrtvovati od svoje plače 900 K delež 700 kron. Kako potreben je pa zavod bil, je razvidno iz tega, da ima danes 18 učencev. Okoli 20 se jih je že izučilo in se pečajo na svojem domu s pletarstvom kot domačo obrtjo, kar jim prinaša lep dobiček. Ob času nujnih vinogradskih del so pa tamkaj na razpolago. Tako se kmečki delavci kraju ohranijo, sicer bi bili šli v tovarne. Seveda se učenecv morajo dajati podpore, ker bi drugače ne mogli izhajati. Četudi dobivajo le po 1 K na dan, izdalo se je vendar že nad 7000 K. Dobilo se je sicer za pletenine nad 10.000 K, ker se je n. pr. lani prodalo samih košev za sadje 2320, vendar pa treba podpore. Dežela daje zadnja leta le po 300 kron in pri ravnanstvu na Dunaju se že misli na zaključnje šole, če se poklicani krogi ne bodo bolj brigali in dali več podpore. Zdaj po tolikem trudu in ko se je šola v korist ubogega okraja že zelo udomačila, naj se zapre zaradi borih par tisočakov! Dežela tu mora pomagati v zdatnejši meri. Zato sem stavil predlog, naj se ti šoli zagotovi najmanj 1000 K deželne podpore. Te malenkosti Haložam pač ne boste odklonili! Prosim, da odkažete moj predlog finančnemu odseku.

Fond za povzdigo živinoreje.

Naše živinorejce bode gotovo zanimalo izvedeti, kako si misli poljedelsko ministerstvo uporabo dovoljenih 54 milijonov v 9 letnih obdobjih po 6 milijonov za pospeševanje živinoreje, zlasti pa vnovčevanja živine. O tem poročajo iz Dunaja sledeče: Poljedelsko ministerstvo misli z dovolje-

nimi vsotami urediti enak sklad kakor je melioracijski. V posameznih kronovinah bi se naj nadalje ustanovile vnovčevalnice za živino, a to na popolnoma trgovski podlagi. One vnovčevalnice, ki že obstoje, bi se pa naj spremenile v kmetijska podjetja na združni podlagi. Misli se tudi na razširjenje dunajske osrednje vnovčevalnice za živino, ki bi se spojila z drugimi, že obstoječimi enakimi podjetji. Poleg živinorejskih zadrug in vnovčevalnic bi se naj podpirala tudi vsa druga društva z enakim namenom. Pri vnovčevanju živine se bode tudi mislilo na ureditev velikih klavnice, katere bi preskrbovale mesta in trge z mesom, odpadki bi se pa porabili za izdelovanje umetnih gnojil, mila itd. Država ne misli takih podjetij samo podpirati, temveč jim tudi dajati posojila, ki bi pa se vračala fondu nazaj. Samoobsebi umevno hoče vlada podpirati tudi planšarstvo in že obstoječe pašniške zadruge. Osrednji zavod za vnovčevanje živine bode pomagal vsem kmetovalcem z dobrim svetom in navodili. Izdajal bode tudi zanesljiva tržna poročila, ki bodo omogočevala sigurno sodbo o prodajni možnosti in o cenah. Z letaki se bode boril proti pristranskim in nestvarnim poročilom, katere pošiljajo veletržci v svet — samo v lastnem interesu. Po občinah se bodo postavile tehtnice za živino in se boje kmete navajalo na določevanje pravilne vrednosti živine; povedalo se jim bode, kako važno je, ako prodajajo samo zrela teleta in kaka škoda je, ako prodajajo napol spitano živino.

Iz političnega sveta.

u Štajerski deželni zbor. Dr. Verstovšek je vložil predlog zaradi delitve deželnega šolskega sveta. Predlog je v bistvu isti, kakor en teden poprej vloženi dr. Kukovčev. Kakor znano, je bil dr. Kukovčev predlog odklonjen, dr. Verstovškov nekaj dni pozneje pa z glasovi nemških klerikalcev in veleposestnikov sprejet. Kaj so slov. klerikalci za to nemškimi obljubili, nam še ni znano. Dobro je edino to, da je stvar prišla enkrat v dež. zboru na razgovor. Da klerikacev pri stvari ni vodila narodna korist, itak vemo. — V seji 24. tm. so posl. Vrečko in tovariši vložili predlog za zgradnjo okrajne ceste II. razreda iz Lesičnega čez Prevorje v Slivnico in Grobelno ter o preložitvi ceste iz Podsrede v Št. Peter pod Sv. Gorami. — Sklenil se je oster protest proti zvišanju tarifov na južni železnici ter zahteva, da se leta 1911 zopet znižajo. — Stroški za regulacijo Pesnice so se odobrili.

u Khuen-Hedervary, nekdanji prosluli hrvaški ban, je torej poglavar nove ogrske vlade. Stranke nima nobene za seboj, ne zaupajo mu niti Košut niti drugi. Celu vrsto ministerskih sedežev je moral pustiti nezasedenih, ker ni dobil ljudi. Za Hrvaško je obljubil, da bo uvedel zopet ustavae razmere. Če ne bo mogel na Ogrskem dobiti vladne večine, bo parlament razpustil in razpisal nove volitve.

u Postava o novi ustavi v Bosni izide v kratkem. Najvažnejša med njimi bo ona o bosensko-hercegovinskem deželnem zboru. Volilno pravico bo imel vsak 24-letni. Voljen bo smel biti vsak, ki je star 30 let. Volilo se bo v treh skupinah: 1) veleposestvo, najvišji obdačenci in razumnštvo, 2) mesta, 3) kmečke občine. Hrvati bodo imeli 16, mohamedanci 24, pravoslavni 39, židje 1 mandat. Volitve bodo tajne. — Obenem izide postava o društveni in zborovalni svobodi in postava o ustanovitvi okrajnih zastopov.

u Na Angleškem se bije pravkar že več kot teden dni velikanski boj pri volitvah v parlament. Nasproti si stojijo v prvi vrsti takozvani liberalci, ki zagovarjajo svobodno trgovino, in konservativci ali unijonisti, ki zagovarjajo carinsko politiko. Prvi imajo zaslobo pri industriji in delavstvu, drugi pa pri kmetiskem prebivalstvu in veleposestnikih. A gre se tudi še za drugo načelo: konservativci so po večini razni lordi, to je grofje in baroni, ki bi radi nad ljudstvom komandirali po svoji volji, tudi proti temu se bojujejo liberalci. — Liberalci so v prejšnjem parlamentu imeli veliko večino. Pri vršičih se volitvah pa so konservativci dosegli velike uspehe.

u V Carigradu je zgorela palača Čiragan, v kateri je zboroval turški parlament. Škoda znaša 10 milijonov turških funtov. Splošno je mnenje, da so zažgali turški zagrizenci, ki so smatrali za onečaščenje te starodavne palače, da so v njo zahajali tudi poslanci drugih nego mohamedanske vere.

u Vojska na Dalnjem Vzhodu. „Narodni Dnevnik“ v sobotni številki prinaša dopis nekega nemškega politika iz Berolina, ki razpravlja, da bi v slučaju vojske med Rusijo in Japonsko Avstro-Ogrska pomagala Japonski proti Rusiji.

u Novi brambni zakon, v katerem bo določena dveletna vojaška služba, misli vojni minister na spomlad predložiti dr. zboru.

u Belokranjska železnica. — „Reichspost“ poroča, da misli o Madžari sicer zgraditi železnično zvezo z Dalmacijo, a od Karlovca do Met-

like pa mislijo zgraditi samo ozkotirno železnico, da tako otežijo železniško zvezo Avstrije z Dalmacijo. No, naš vsemogočni klerikalni državnozb. klub bo kaj tacega že zabranil!

u Nov črnogorski prestolonaslednik! — „Rusko Slovo“ poroča iz Dubrovnika, da name-rava knez Nikola spremeniti zakon o prestolonasledništvu tako, da bi postal mesto princa Danila, ki nima otrok, prestolonaslednik princ Mirko, kateri že ima moškega potomca. Častniki in nekateri ministri se tej spremembi upirajo.

Beleške.

u Poglavlje o bernji. Te dni je bil poklican na c. kr. okrajno glavarstvo v Celju napreden kmet iz Savinjske doline zaradi bernje. Kmet se je namreč upiral, dati župniku bernjo, in sicer zaradi tega, ker smatra davek za krivičen in nezakonit, potem zaradi tega, ker ima g. župnik itak polne hleve živine, krasno stanovanje, lepa polja in izvrstne dohodke in tudi zaradi tega, ker si je opravičeno moral misliti, da bo gosp. župnik kot božji namestnik toliko usmiljen, da ne bo zahteval bernje od njega, ker je imel letos slabo letino in jako malo dohodkov. — Kmetu se je tudi čudno zdelo, da na eni strani naši duhovniki, — med njimi tudi njegov župnik, — vpijejo, kako se kmetu slabo godi ter skušajo po svoji kmečki (!) zvezi doseči za ubogega kmeta podporo, na drugi strani pa kmetu pri bernji ali zbirci tisto jemljejo, česar najbolj potrebuje, namreč vsakdanji živež. Ves svet se že škandalizira nad bernjo, vsak človek uvideva krivičnost tega davka, pa katoliška duhovščina se ga krčevito drži in tira kmeta pred politična oblastva, ako se kdo upira ta nezakonit davek dajati, kakor se med mnogimi drugimi slučajji tudi tukaj godi. Radovedni smo, ali bo božji namestnik v opisanem slučaju stvar res tako daleč gnal, da bo spravil kmeta v pravde in škodo. — Stvar bomo zasledovali.

u Slovenski železniški uradniki, pozor!

Dejstvo, da se ima postaviti avstrijsko društvo železniških uradnikov na nemškonskonalno podlagi, je zagotovljeno. Samoobsebi je umevno, da pod temi pogoji ne bode hotel noben slovenski uradnik dalje ostati v tej organizaciji. Gotovo je pa tudi, da bode društvo, ki mu bodo načelovali nedvomno najhujši nacionalci, skušalo uveljaviti neko ekspanzivno politiko na škodo Slovanov. Neobhodno je tedaj potrebno, da se tudi jugoslovanski železniški uradniki strnejo v tesne vrste da jim bo mogoče uspešno braniti ne samo svoje stanovske, ampak tudi narodne koristi. Kako se naj to zgodi, se bodemo posvetovali v nedeljo 30. prosinca 1910 ob 4. uri popoldne na Zidanem mostu pri Juvančiču. Tega posvetovanja se udeleži tudi društvo jugoslovanskih železniških uradnikov in častna dolžnost vsakega našega tovariša je, da, ako le mogoče, gotovo pride. Pokažite, dragi rojaki-tovariši, da prav nič ne zaostajamo za Nemci, kadar nam je braniti naše narodno-stanovske dolžnosti in koristi. Kliče Vas stanovska dolžnost, zatorej vsi na krov!

u Spomenik slovenskima skladateljima! Zastopniki hrvaških, slovenskih in čeških glasbenih društev in zavodov ter poseben v to svrhu sestavljeni začasni odbor v Št. Jurju ob j. žel. je izdal poziv na narod, naj bi se nabrala primerna svota za spomenik slavima slovenskima skladateljima dr. Gustavu in dr. Benjaminu Ivavicu. — Prvi je umrl kot zdravnik v Št. Jurju ob j. žel., drugi kot zdravnik v Gradcu. Spomenik se jima postavi v njenem rojstnem kraju v Št. Jurju ob j. žel. pred novo šolo. Pesmi, ki sta jih vglasbila imenovana, pozna skoro vsak najpriprostejši Slovenec, poznajo jih pa tudi vsi drugi slovanski narodi (Slovenec sem, V mraku, Kje so moje rožice, Tam za goro, Danici, Planinska roža itd.). Slovenci, darujte vsak po svojih močeh za spomenik slavima možema.

Cerkvene pristojbine ali štolnina.

Knjižico pod tem naslovom dobi vsakdo, ki upošlje znamko za 20 v na naslov »Narodna založba v Celju«. Kmetje in delavci na deželi, poučite se, da ne bote plačevali dvakratnih, včasih celo desetkratnih pristojbin!

Slovensko delavsko podp. društvo v Celju vabi vse celjske in okoliške Slovence na

plesni venček

ki ga priredi v torek, dne 1. februarja 1910 v prostorih restavracije „Skalna klet“ pri Celju. Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 50 vin. za osebo. — Svira društveni tamburaški zbor.

Celjski okraj.

c Škofjavska pri Celju. V naši občini bodo letos občinske volitve, pa na to še sedaj ne mislimo. V naši lepi vasi pa imamo dva moža, ki drug o drugem nič preprijateljsko ne misli in govorita, vendar pa, če se gre za kaj vedno složna nastopita in še vedno mislija, da bi naj v občini vse tako plesalo, kakor bi ta dva prijatelja celjskih nemškutarjev piskala. Kar javno sta že zadnjič kovala načrte, da se odslovi iz občinske hiše večletnega najemnika — domačina, ki vodi gostilno in trgovino. Njegovo mesto bi naj prevzel neki Ocvirk, ki se je naselil v Šmarjeti in ki ima na svoji trgovini napis tudi v nemškem jeziku, menda zaradi lepšega ali za to, da je bolj „nobel“ ali pa za to, da se pametni ljudje, ki gredo tod mimo, lahko norčujejo iz neumnosti slovenskih ljudij. No, velmoža sta sklepala — občinska seja pa je sklenila, da ne, in moža morda le še sanjata o nekdanji slavi in vsemogočnosti.

d Prostovoljno gasilno društvo v Trbovljah ima svoj letni občni zbor v nedeljo, 30. januarja t. l. ob 3. uri popoldan v stari šoli v Trbovljah s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnika in tajnika. 2. Pregled računov društvene in bezniške blagajne. 3. Volitve. 4. Raznoterosti. Cc. gg. častni in podporni člani imenovanega društva ter oni, ki žele v društvo vstopiti, se vljudo vabijo.

z „Celjsko pevsko društvo“ uprizori v nedeljo 30. t. m. v celjskem „Narodnem domu“ svetovnoznano igro „Revizor“, slavnega ruskega pisatelja Gogolja.

z Poročilo se je v Petrovčah dne 24. t. m. gosp. Miha Vranko, mizar v Žalcu z gđc. Marico Farčnikovo iz Zg. Loznice. Obilo sreče.

z Zahvala. Vodstvo prostovoljne požarne brambe v Žalcu izreka tem potom najprisrčnejšo zahvalo vsem cenjenim rednim podpornim članom in občinstvu sploh za dosedanje prispevke v nabavo gasilnega orodja. Prosimo, da še v bodoče podpirate to koristno in potrebno društvo.

z Ciril-Metodova podružnica na Vranskem nam je priredila v nedeljo 23. t. m. v salona g. Košenine zopet eno onih lepih domačih slavnostij, ki bi služile vsakemu kraju v čast in naj bi bile v vzgled našim narodnim društvom po Štajerskem! Kogar ne očara petje našega zbora in kdo ne ceni in spoštuje te požrtvovalnosti, vztrajnosti in delavnosti vranske podružnice, ki zbira okrog sebe častite gospe in gospode in ves mlad in vesel naraščaj, ki tako lepo oživlja in izpolnjuje narodno življenje v tem trgu. Potovalni učitelj Ciril-Metodove družbe gosp. Ivan Prekoršek nam je v svojem govoru podal živo sliko slovenskega narodnega preporeka od prvih početkov slovenskega narodnega življenja do dobe taborov. Iz malih, neznatnih početkov smo v tej kratki dobi mnogo dosegli v kljub vsem oviram, ne z jadikovanjem, ne z obupavanjem, ampak s trdno voljo, vztrajnim delom in zaupanjem v lastno silo. Oficijelnemu delu je sledila prav neprisiljena domača zabava, dokler ni „popolnočni“ vlak zaključil lepega večera.

z Iz Trbovelj se nam piše: Dobili smo precej hud mraz; jedna njegovih prvih posledic je ta, da je tukajšnji „Čuk“ po dveletnem mučnem in žalostnem životarjenju zmrznil. Naše sožalje!

d Iz Hrastnika. „Čitalnica“, „Delavsko društvo“, „Podružnica dr. sv. C. in M.“, „Gasilno društvo“, „Sokol“ in „Strelnski klub“ ustanove skupen mešan pevski zbor. One člane in članice teh društev, ki žele v zboru sodelovati, prosimo, če se niso že upisali — naj se zglase pri svojih predsednikih, ozir. ob nedeljah dopoldne v „Čitalnici“ pri knjižničarju.

v Od Nove Štifte. V nedeljo dne 17. tm. je predaval predpoldan v gostilni g. Savinška (p. d. Goloba) kmetijski potovalni učitelj g. Goričan. Govoril je o gnoju, gnojenju, umetnem gnoju in o sadjereji. Poslušalci (bilo jih je čez 50 samih kmetov in nekaj gospodinj) so z vidnim zanimanjem sledili predavateljevim besedam in splošno je govor zelo ugajal. Izrazil se je želja, naj bi g. Goričan prišel še večkrat k nam, kajti on, ki je sam kmet, najbolje razume naše težnje in nam tudi najboljše ve iz lastne izkušnje svetovati.

v Iz Gornjega grada. Kakor smo že na kratko poročali, je preminul tukajšnji tržan gosp. J. Krajnc mlajši. Pokojnik je bil edini sin tukajšnje zavedno narodne rodbine Krajncve. Star še le 32 let je moral ostaviti žalujočo ženo, žalostne roditelje in sestre ter sploh sorodnike. Pobrala ga je jetika, na kateri je hiral dalje časa. Rajnik je rad sodeloval pri raznih društvih in korporacijah. Bil je občinski odbornik, načelnikov namestnik pri „Požarni brambi“, član Čitalnice, pri katere gled. igrar je večkrat sodeloval, Pevskega društva, Savinjske podružnice S. P. D., Sokola v Mozirju itd. Podpiral je s prispevki narodne naprave. Kot narodno naprednega mišljenja se je prišteval „Na-

rodni stranki“. Kako je bil v vseh slojih občinstvu priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Velika množica ljudstva iz trga in okolice ga je spremljala na zadnji poti. Uradništvo, učiteljstvo, zastopniki raznih društev, vse je šlo za njegovo krsto. Pred isto pa so korakali domači gasilci, nadalje precejštevile deputacije požarnih bramb iz Mozirja-Rečice, Ljubnega, Ksaverja in iz Bočne. Dve gasilski zastavi sta se mu na grobu nagnili v slavo. Tako veličastnega spreveda že doigo ni bilo v Gornjem gradu. Pred hišo žalosti mu je zapelo „Pevsko društvo“ žalostinko „Človek glej dognanje svoje“ pri odprtem grobu pa kot v zadnje slovo „Blagor mu!“ — Bodi Tebi dragi Josip, zemljica lahka, počivaj v miru: Žalnočim ostalim naše iskreno sočutje!

d Predavanje prof. dr. Ilešča v Celju. V četrtek dne 3. febr. t. l. ob 8. uri zvečer predava predsednik „Mat. Slov.“, prof. dr. Fr. Ilešič, v čitalnici v Narodnem domu v Celju „O dr. Štef. Kočevarju, buditelju celjskih Slovencev in o njegovi dobi.“

d Dr. Benkovič — branjar? Čuje se, da je dr. Ivan Benkovič prijavil davčni oblasti v Celju izvrševanje obrti prodaje sadja v občinah celjska okolica in Petrovče. S tem ta veliki politik, ki je znan zaradi politične poštenosti, sledi Nemcem v sleparskem ustvarjanju volilcev za občinske volitve. Doseči hoče, da se mu od naznanjene obrti predpiše davek, na podlagi katerega bode smel biti kot volilec tudi izvoljen v občinski odbor. Nemec reče k takemu postopanju: Pfui Teufel!

d Iz Št. Jurja ob juž. žel. Zaključni venček, ki se vrši v nedeljo 30. t. m. v vseh prostorih kolodvorske restavracije gospe Marije Kincl, obeta biti ena najlepših prireditev našega trga. V lepo okrašeni dvorani se bode ob zvokih godbe Napolitanove rajalo do ranega jutra. Priprave so v najboljšem teku. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 1 K. — Ker je čisti prebitek namenjen domačemu „Sokolu“, je upati od blizu in daleč obilne udeležbe.

z Nova repatica. Od prilično polšeste do šeste ure zvečer se opazuje na večernem nebu malo nad obzorjem kake 4 metre zapadno od večernice (Venus) že par dni krasen nov komet, vidljiv s prostim očesom, svetel kakor zvezde drugega svetlobnega reda. Prvotno se je mislilo, da je to znani Halleyev komet, ki bi imel glasom prerokovanja Halleyevega (slavni angleški astronom 17. stoletja), da se povrača ta komet vsakih 75 let, letos aprila meseca trčiti ob našo zemljo. Sedaj pa se je spoznalo, da je čisto nova repatica. Rep novega kometa je podoben pahljači, je dolg šest ločnih stopinj in se vidi v smeri od solnca proti večernici.

c Iz Šmarja pri Jelšah se nam piše: Našega peka pri g. Habjanu opozarjamo, naj ne postopa tako z ljudmi, ki nosijo k njemu kruh peč!

c Trgovski ples minolo nedeljo v Celju v „Narodnem domu“ se je prav dobro obnesel glede obiska in gmotnega uspeha.

c V blagajni celjske protestantske občine je, kakor poroča „Nar. Dnevnik“, izginilo okoli 2000 K. Blagajnik je celjski mestni svetovalec Wehrhan.

a Obletnica rudarske nesreče v Trbovljah. Soc. dem. organizacija priredi v nedeljo 30. t. m. ob pol 4. uri pop. na novem pokopališču v Trbovljah peto obletnico nesreče, pri kateri se je dne 26. jan. 1905 vsled dušilnih plinov v jami ponesrečilo pet rudarjev. Nagrobni govor ima E. Kristan iz Ljubljane.

d Iz Bočne. Morda vže menite, da smo povsem zaspali, odkar smo spustili župana na Križ. Ej, motite se! Politične prepire smo nekoliko opustili. Da so nas vže zapeljali, kakor povsodi, do osebnih, to smo spoznali. Spoznanje pa je prvi korak k poboljšanju. Zopet so nas začele spajati vezi prijateljstva, družabne. To vam lahko priča moški zbor, ki smo si ga ustanovili pred dobrima dvema mesecema, in v katerem smo zbrani možje in fanti. Mladi smo, a vendar lahko trdim, da se smemo, nevajena kmetska grla, kosati z nekterimi pesmicami z marsikterim starejšim zborom. S ponosom lahko stopimo na oder, kar smo pač dokazali deloma že preteklo nedeljo. A tudi drugače, v družbi naših mladenk se razlega slovenska pesem v še vedno napredni Bočni prav lepo. — Predpustno nedeljo — 6. svečana — priredimo prvo veselico požarne brambe. Igrala se bo burka enodejanka: Krojač Fips. Takrat nastopi moški zbor prvič javno s pesmicama: A. Hajdrihovo „Od Urala do Triglava“ in H. Volaričevo „Eno devo le bom ljubil“. Mešan zbor pa zapoje J. Aljažev

„Ne zveni mi!“ in ob spremljavi harmonija se bode pel lep ženski duet „Na tujih tleh“. Nato se vrši med raznimi šaljivimi točkami prosta zabava s plesom. Vabimo tedaj na to prvo veselico pož. brambe cenj. gasilna in druga društva, vabimo pa še seosebno vse prijatelje petja prav iskreno. Pridite in prepričajte se sami, da zopet „Vstajamo, v življenje svetlo, novo!“

a Kmetijsko bralno društvo na Ložnici pri Žalcu je imelo svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 16. prosinca v gostilni gosp. M. Zagode-ta na Ložnici pri številni udeležbi. Podpredsednik g. Fran Jošt je pozdravil vse navzoče, osobito vrle nam Žalčane, ki so prihiteli v tako obilnem številu ter pokazali tudi ob tej priliki svojo naklonjenost napram društvu. Iz letnega poročila tajnikovega smo posneli, da je društvo v minulem letu štelo 1 častnega, 18 rednih in 12 podpornih članov. Z blagajnikovega poročila je razvidno da je imelo društvo 292 K 94 vin. dohodkov in 249 K 08 vin. stroškov. Mesto dosedanjega predsednika g. A. Delakorda, ki je to mesto prostovoljno odložil, izvolil se je predsednikom jednoglasno g. Ivan Naraks, tajnikom g. Ivan Tratnik. Nato je sledil krasen govor g. dr. Fran Lipolda o namenu in ciljih „Zveze narodnih društev“. O uporabi umetnih gnojil, o brezplačnih poskusih z istim ter o umni živinoreji je izpregovoril ekonom g. Vinko Šteiner iz Gorice. Obema govornikoma izreka tem potom odbor najtoplejšo zahvalo. Po triurnem zborovanju je zaključil g. predsednik občni zbor, zahvaljujoč se za veliko udeležbo in vztrajnost z željo, da bi se društveno delovanje v prihodnje še podvojilo, ob enem se je zahvalil vsem darovalcem, ki so pripomogli, da je bil tudi denarni uspeh občnega zbora ugoden. — Splošno je omeniti, da bi bilo zanimanje za društvo pač lahko še mnogo večje. Otresimo se enkrat komodnosti; Ložničani zavedajte se svojih dolžnosti, stopajte vsi v vrste bralnega društva, podprite ga, dvignite ga. Zberimo se v močno falango, ki naj stoji neomajano in neustrašno kljubnje viharjem naših nasprotnikov. Le vsestransko zanimanje Ložničanov za društvo in tesna združitve v njem, ga bo ojačila in storila močnega, da društvo doseže vzvišen cilj, ki si ga stavi v svojem programu, napredek v moralnem in gospodarskem oziru.

d Umrl je v Vojniku pri Celju v četrtek trgovec in posestnik Franc Zottl.

u Ponarejevalec denarja. Pred celjskim porotnim sodiščem se je imel 19. jan. zagovarjati 24 letni agent Mihael Bence iz Ljubljane in 18 letni posestnikov sin Mihael Omerza iz Stare vasi zaradi ponarejanja denarja. Meseca septembra 1908 je Bence s pomočjo mavčevih modelov ponaredil 5 petkronskih novcev in 11 kosov po eno krono. V začetku oktobra je več kosov ponarejenega denarja razpečal. Dal je tudi nekaj tega denarja Omerzi, ki ga je zmenjal v gostilnah. Mihael Omerza je priznal, da je vedel, da ponareja Bence denar, ker mu je kazal nekoč priprave, in da je tudi poznal ponarejeni denar, ki ga je dobil od njega. Porotniki so pritrdili vprašanju o Bencetovi krivdi, vsled česar je bil obsojen na leto težke ječe; poostrene z mesečnim postom. Mihael Omerza je bil oproščen.

d Pasji kontumac za celjski okraj je bil v soboto razveljavljen.

Sv. Pavel pri Preboldu. Gospod Marin Ernest, obč. tajnik in tajnik naše podružnice sv. Cirila in Metoda je na Silvestrovo večer 1909 v domači gostilni v Dolenjivesi nabral za podružnico v Št. Pavlu znesek 5 K, kateri znesek je odbor odločil v fond za nabavo novega lastnega gledališkega odra in se podpisani prvomestnik imenovanemu gorko zahvaljuje in v nadaljno nabiranje priporočuje! — Josip Vidic, tč. prvomestnik.

o Sokolski dom v Gaberju. V restavraciji Sokolskega doma v Gaberju se je prodalo v kratkem času obstanka 1400 računskih listkov Ciril-Metodove družbe. Tudi nabiralnika Ciril-Metodove družbe in za Sokolski dom dobro delujeta.

z Švindelpolitiko očitajo nemški listi — i no seveda — nemškimi Celjanom. Občinski svet se je namreč izrekel proti zvišanju dež. doklade na pivo — med volilci je namreč precej gostilničarjev in hmeljarjev — na zaupnem shodu pa so se izrekli isti značajni možje za povišano deželno naklado na pivo. Sedaj je pa volk sit in koza cela.

o Občni zbor Ciril-Metodove podružnice v Hrastniku se je vršil v nedeljo 16. t. m. ob velikanski udeležbi v prostorih g. Roša. Iz poročil tajnice in blagajnika smo posneli, da je imela naša podružnica v preteklem letu okroglo 1400 K prometa. Posebno pozornost je obračala podružnica slovenskemu otroškemu vrtcu, kateremu je omogočila lepo božičnico. Skušalo se je tudi iztrgati slovensko deco nemški šulferajnski šoli; znamenovati moremo v tem pogledu male uspeh

V imenu glavne družbe je govoril potov. učitelj g. I. Prekoršek, ki je pohvalno omenjal vzorno delovanje te podružnice, ki je v izkazu za leto 1908. tretja najmarljivejša na Štajerskem. — Posebno je še priporočal g. govornik narodno-vzgojno stran podružničnega delovanja, ki ne sme trpeti. Skrbimo, da bodo naši ljudje najboljši delavci in gospodarji, da se bodo zavedali, da jim le razumno delo omogoči lepše življenje — potem tudi ne bodo naprodaj nikomur; značajan, izobražen in zdrav zarod bo vstrajal na svojem mestu, ob njem se bodo razbili vsi nasprotnikovi zahrbtni in javni napadi.

o V Trbovljah so slovenski klerikalci sklenili za prihodnje občinske volitve dogovor z Nemci proti slovenskim naprednjakom. Trboveljski klerikalci se ravna po ljubljanskih vzgledih! Vkljub temu pa beračijo pri slovenskih ljudeh denar za svoj društveni dom.

o Iz Št. Jurja ob Luž. žel. V nedeljo, 16. t. m. se je vršil letni občni zbor ženske podružnice Ciril-Metodove družbe v dobroznani narodni gostilni g. Jakoba Mastnaka v Lokarjih pri Šent-Jurju. Kmalu po 4. uri so se začeli polniti obširni prostori ter bili kmalu zasedeni. Čast nam je bilo pozdraviti vrle sosede Drameljčane, ki so nas tudi letos v tako lepem številu počastili. Nadalje so se odzvali našemu vabilu tudi gostje iz Celja, Slivnice, Ponikve in drugih bližnjih krajev. G. Čulek, predsednik moške podružnice, pozdravi v srčnih besedah navzoče ter otvori zborovanje. Nato poda besedo tajnici gospod. Malči Nendl, katera slika v krasnem poročilu delovanje odbora v minulemu letu. Njenemu z burnim odobravanjem sprejetemu poročilu sledi poročilo blagajničarke. Iz istega je razvidno, da je naša podružnica lansko leto odposlala glavni družbi v Ljubljani lepo svoto 180 K. Ker je bil objavljeni govornik radi boleznih zadržan predavati pri našem zborovanju, poročal je g. Čulek o smotru naše prekoristne družbe, seznanil navzoče z njenim materijelnim stanjem itd. Njegovo izvajanje je napravilo na vse navzoče globok utis ter pridobilo marsikaterega novega uda naši podružnici. Sledila je nato volitev odbora in sicer so bile izvoljene: g. Marija Mastnak, predsednica; g. Terezija Cmok, podpredsednica; gspdc. Amalija Nendl, tajnica; gspdc. Terezija Frlež, nam. tajnice; gspdc. Amalija Šket, blagajnica, g. Neža Urleb, nam. blagajnice; g. Pepika Sivka, odbornica. Novo izvoljen odbor nam je porok, da je vodstvo šentjurske ženske podružnice tudi v tekočem letu v delavnih rokah. Mnogo smeha in zabave nam je nudil nato srečolov in licitacija raznih dobitkov, darovanih od vrlih domačink. Pri petju domačih pesmi, navdušenih napitnicah, potekel je le prehitro čas. — Omenjeno še budi, da se je tudi letos nabrala lepa vsota 156 K 92 h. Vrli hčerki družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Jurju pa kličemo: Vrlo naprej po začrtani poti!

o Iz Braslovč. Naš Sokol je na svojem rednem občnem zboru, ki se je vršil v nedeljo dne 16. t. m. volil sledeči odbor: Anton Plaskan, predsednik, Cizel Josip, podpredsednik, Kramer Janko, tajnik, Vrankovič Franc, blagajnik, Štrozer Konrad, načelnik, Ludvik Ferd., orodjar, Farčnik A. in Deleja A., odbornika, Repič J. in Cizel J., pregled. računov.

a Čitalnica v Šmarju p. J. priredi letos svojo predpustno veselico v soboto, 5. svečana v hotelu Habjan. Njen moški veselilni odsek je pripravil za ta večer „Moč uniforme“, ali prekosila ga je moč žensk. Zakaj ta lepa trodejanka se je morala umakniti v postni čas, a navedeno soboto se bo vse klanjalo Kurentu na kostumnem venčku. Ta se je lanski predpust tako skazal in obnesel, da je tudi letos zasigurana kaj prijetna zabava.

a V šmarski šolski kuhinji dobi to zimo vsak šolski dan nad 200 učencev (učenk) dobro in nasitljivo toplo kosilo. Za stroške lanskega kuhanja ni izdal kr. šol. svet niti beliča.

u Smolo je imel. 6. dec. 1909 se je splazil 55 letni delavec Fr. Pirš v spalnico zakonskih Zagradišnik, gostilničarjev pri Sv. Miklavžu bl. Gornjega grada. Ravno je odprl predal omare, v kateri je bilo za 76 kron denarja in več ur z verižicami v vrednosti 235 kron, ko se je gostilničarka vzbudila, opazila tatu, ga zgrabila in tako dolgo držala, da je prišla pomoč. Pri tem jo je Pirš osuval. Celjsko porčno sodišče je obsodilo Pirša, ki je bil že večkrat zaradi tatvine kaznovan, k 2 letni ječi.

Ljutomerski okraj.

u Malanedelja. Pri nas v Pecetincih stanuje neki mož (naj zadostujeta začetni črki M. L.), ki slovi s svojo učenostjo najmanj čez devet far. V nedeljo 16. tm. je silno zabavljav in trgovini g. Senčarja čez napredno mladino in malonedeljsko bralno društvo. Človeku se je zdelo, da ima mesto možgan slamo v glavi. Svetujemo mu zlepa, naj se spametuje in bode miren. Mogoče bi drugič kaj več o njem povedali. — N a p r e d n i m l a d e n i č .

u Radoslavci pri Malnedelji. Prisiljen sem nekoliko odgovoriti na dopis v „Sl. Gosp.“ štev. 2. že pred dobrim tednom so po naši vasi stare ženske regetale: „Danjov Južek sploh neke piše, pravi, ka de nekoga v Slovenskega Gospodara, da.“ — Dragi Jozl, zelo Te obžalujem, da ne razločiš gostilne z gosti od zaupnega shoda. Pišeš, da sta tistadva (poštena gosta!) učenost s seboj prinesla. Oj ti duševna reva, tisto ni bila nikaka učenost, ampak surovo obrekovanje „Slov. Gosp.“ Kaj pa te moji možnarji brigajo? Jaz sem jih pri tvrdki pošteno plačal, ti si pa revolver, ki ga tako v strahu nosiš, pri meni na puf sprosil. Mogoče pa se me tako hvaležno spominjaš zavoljo tistih denarjev, ki sem Ti jih brezobrestno posodil, ko si šel v tisto imenitno šolo, kjer misliš zdaj delati „prifinge“ za živinozdravnika. Si pa zgrešil pot in namesto v kmetijsko šolo šel se učiti v tovarno. Naj je bilo tako ali drugače, obžaloval boš v kratkem, da se nisi šel „babinstva“ učiti. Da si mi zdrav, „kolega!“ — F r a n c M a r i n i č, gostilničar „pri Sokolu.“

z Iz Ljutomera. Nabralo se je na gostiji oskrbnika g. Drag. Novaka v Stročji vasi dne 20. t. m. za mariborsko dijaško kuhinjo 11 K 26 vin., za družbo sv. Cirila in Metoda pa 8 K 30 vin. V posnemo!

z Iz Ljutomera. Ni res, da bi se že našla žena posestnika Kranjca iz Babinec, katera je izginila na dan pogreba svojega otroka 7. t. m. Kdor kaj izve o ni, naj to naznani soprogu. Nesrečnica govori le nemški.

z Iz Ljutomera. Anton Jandl v Ljutomeru je napravil z najboljšim uspehom izpit za zidarkega mojstra pri c. kr. vladi v Celovcu. Častitamo in ga prav toplo priporočamo občinstvu!

z Ušel je iz zapora pri Ljutomerskem okr. sodišču čevljarski pomočnik Rudolf Kovačič. Bil je zaprt, ker je ukradel lepo Styria-kolo. Lastnik se naj oglasi pri Ljutomerski sodnji.

z Oče in sin zaporedoma umrla. V Ščavnici je pred kratkim umrl kmet Tomažič ob pol 4. uri zjutraj. Bil je 71 let star. Pol ure pozneje je pa umrl njegov sin Janez, ki je bolehal na jetiki. Oba so skupno v Zg. Radgoni pokopali.

d Kmet. bralno društvo v Vučji vasi na Murskem polju priredi v nedeljo dne 30. jan. ob 2. uri popoldne v šoli občni zbor po običajnem vspredu s poučnim predavanjem in petjem domačega mešanega zbora. Da se ga domačini in okoličani številno udeležite, vas vabi odbor.

d Ženska podružnica Ciril-Metodove družbe v Ljutomeru priredi na Svečnico v prostorih gosp. Vaupotiča javno tombolo in sicer ob 6. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

d Veteransko društvo za Ljutomer in okolico (s slovenskim poveljem) ima svoj občni zbor v nedeljo dne 30. prosinca 1910 ob pol 9. uri dopoldne v Franc Jožefovi šoli v Ljutomeru po običajnem vspredu. Uljudno vabi za polnoštevilno udeležbo odbor.

d Čitalnica v Ljutomeru ima svoj redni občni zbor na svečnico dne 2. svečana 1910 ob 7. uri zvečer v prostorih čitalniških pri g. Fran Sršenu v Ljutomeru. Vdeležite se ga udje polnoštevilno!

l Mala Nedelja. Dopis v „Slov. Gosp.“ z dne 10. prosinca t. l. moramo označiti kot popolno neresnico in podajamo tukaj resnične podatke o v zadnjih dneh vršeci se vojski. 9. t. m. se je vršil občni zbor našega „Kmetijskega bralnega društva“, na katerega smo se pripravljali prav pridno na obeh straneh na različne načine. Naši nasprotniki so to storili na posebno praktičen način. Posebno kar se tiče našega malonedeljskega kavalirja, g. Lorbeka. Vino je namreč pri njem zelo po ceni, enkrat v njegovi kleti, drugič v takozvani Noetovi barki, ali bolj razumljivo v „mežnariji“. No pa kaj si tudi hočemo! Rokavice na roke, palico v roko ter močnega moža za to pripravno posodo na hrbtnu, pa hajdi po fari! Seveda se takrat ne vpraša, ali si „liberalec“ ali „klerikalec“, če le daš in zraven tega poljubiš gospodu rokavico. Tudi za to se „gospod“, malo zmeni, če svojemu nosaču pritrga 10—12 težko prisluzenih kronic. Baha se v dopisu tudi z neko „katoliško narodno“ stranko, ki pa, „poslušajte in strmite“, obstoji razven par izjem dvomljive vrednosti iz samih otrok, šolarjev, ki nimajo niti pojma o kaki stranki, ter malonedeljskih terci-jalk, ki so bile v polnem številu zbrane. Nadalje napada dosedanega predsednika našega bralnega društva, ga opisuje kot strahopetneža itd. Predbaciva mu, da je vezal v svojem govoru otrobe. (Vedite, da tega ni storil govornik g. Postrak s svojo „mačkijo dlako.“) Piše dalje, da je govornik mejo draštvenih pravil prestopil in sicer s tem, da je izpodbijal laži „Slov. Gospodarja“, in zato da je njihova „katoliška“ stranka zagnala vrišč in krik, nakar da je g. nadučitelj zaključil zborovanje. Poglejmo sedaj, koliko je na tem resnice. G. predsednik je nastopil res kot mož, kateremu je za blagor ljudstva in koristi društva; izpodbijal je laži, ki so se trosile po fari o društvu in o njega upraviteljih, ter lažnjive dopise „Gospodarja“, tičoče se društva. Dopisov v „Narodnem Listu“ se ni mogel spomniti, ker isti niso imeli z bralnim društvom nič skupnega. Dalje ni zaključil zborovanja gosp. nadučitelj vsled vpitja

klerikalne sodrge sam od sebe, ampak na prošnje nekega starega občespoštovanega moža, ker se je bilo bati, da napade „katoliška stranka“ mirne zborovalce. Vso svojo visoko izobrazbo pa, so pokazali 16. t. m. ob priliki izvanrednega občnega zbora našega bralnega društva, ki je bil sklican v društveno čitalnico in sicer s tem, da so napadli vsakega ter da so rogovili in razbijali okoli čialnice, kakor bi se slučajno bile kje pastile štale odprte. Seveda se sčasoma zunaj niso zadovoljili ter so vdrli tudi v čitalnico, posebno njih poglavar „veliki vezir kara Mustafa“, katerega je častni sod za vedno izključil iz društva. Vzlic vsem tem klerikalnim nasilivom se je zborovanje vršilo mirno naprej. Prečitala so se tudi društvena pravila. V odbor so bili izvoljeni sledeči: Vojsk Janez, Slana Lovro, Franc Kšela, Alojz Ferenc, Jožef Šrol in Hrašovec Anton. — Zmaga je naša! — Pa še mogoče na svidenje!

Mariborski okraj.

m Iz mariborskega okraja. (Poglavje o naši nezavednosti.) Ako greš v Mariboru na kolodvor, vidiš tam in čuješ od strani članov izključno slovenskih rodbin naročevati vozne listke izključno nemški. In še kako ljubez-nivo se poprosi v nemškem jeziku, kako fino, da bi uradnik ali celo konduktar ne vedel, da teče po njih žilah „grešua“ slovenska kri. Kako naj potem ne gleda začudeno slovenski delavec, ki se mu vedno pridiguje, naj spoštuje svoj jezik, naj ga rabi povsod, in kmetič, ki gotovo stokrat bolj čišla slovensko besedo nego taka narodno neznačajna gospoda?! Ali ni vzroka dovolj, da se v njih vzbuja prepričanje, da jih imajo ti gospodje samo za norca?! Če ume delavec, ki si mora služiti kruh v največ slučajih od nemških in nemškutarskih delodajalcev, in če ume slov. kmet zahtevati glasno pravice svojega jezika, zakaj se tega sramuje slovenski razumnik, ki je svoj kruh?!

Poglejmo nekoliko v Maribor! Ustanovilo se je dramatično društvo in pridno prireja predstave. Če pa pogledamo na dan slovenske predstave mestno nemško gledališče, vidimo na svoje velike začudenje tam slovenske dame in gospode cele iz višjih krogov. Pri slovenskih predstavah jih ali sploh ni videti ali pa le redkokedaj. Nemci bodo tem tudi — Slovencem gotovo ob prvi priliki skazali svojo neizmerno hvaležnost zopet na — šipah „Nar. doma.“

Če bi šel človek gledat v gostilne, celo v take, kjer se je takrat, ko so padale žrtve v Ljubljani, kričalo „smrt Slovincem“, gotovo bi našel tam marsikaterega Slovence zložno sedeti pri vrčki piva ali čaši vina. V slovenske gostilne ga redkokedaj zanese ali pa nikoli. V teh nemških beznicah pa mirnodušno poslušaj zabavljanje na Slovence. Apetita mu to ne odžene. Če pa mu v slovenski gostilni natakarica eno minuto pozneje postreže kakor on želi, pa že zabavlja in odide, dasi mu je znano, da drugje čaka še dalj. — Prihodnjic, g. urednik, če dovolite, še kaj več. (O p. u r e d n.: Seveda! Naj se odkrivajo rane našega narodnega telesa! Prej je mogoče ozdravljenje!)

m Studenci pri Mariboru. V soboto 22. t. m. se je vršila tu v obč. hiši komisija, pri kateri se se imeli zglasiti oni slovenski stariši, ki zahtevajo slovensko šolo. Nemškutarski fakini so se razpostavili ob vseh cestah in potih, ki vodijo k p. s. slopju, in so psovali, zasramovali, opljuvali in napadali ter pretepali prihajajoče Slovence. Posledica temu je bila, da je 52 slovenskih starišev ostalo doma, in da se jih ni priglasilo zadostno število. Slovenci so vložili protest zoper tako nasilno postopanje in so zahtevali, naj se pokliče tiste stariše, ki se zadnjič vsled nemškega divjanja niso zglasili, h glavarstvu. Šolo si bomo studeniški Slovenci priborili, o tem si naj bodo naši nemški zagrizenci na jasnem.

z Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Za one občine tega okraja, ki so bile prizadete 24. julija 1909 po toči, je podelila država 16.000 K in dežela 3300 K v podporo. Denar se bo delil dne 4. svečana t. l. pri Sv. Lenartu.

z Čedne razmere morajo vladati v mariborski deželni bolnišnici. „Unterst. Volkszeit.“ pri-poveduje, da je padel pred kratkim v Mariboru nek delavec s strehe in je dobil občutne rane na nogah. Spravili so ga v mariborsko bolnišnico in mu tam danzadnevom jedno nogo natezali in „masirali“ dokler ga niso nekega dne kot zdravega odpustili. Mož pa ni mogel hoditi in obrnil se je v graško bolnišnico. Tam so mu pa povedali, da ima dotično nogo, s katero so v mariborski bolnišnici tako lepo ravnali, strto. Ker je dotično mesto znova obraščeno z mesom, bode operacija sila nevarna in ker je mož star, se ne ve, ali je bo sploh prestal. Ako nima dovolj znanja, bi naj dotični zdravnik raje s „prakso“ počakal, kajti delati take poskuse na živih ljudeh je škandalozno“, pravi list in — ima prav. Bode treba v deželnem zboru malo pozvoniti!

u Nova pošta. Trgovsko ministerstvo je dovolilo ustanovitev poštnega urada v Slivnici pod Mariborom.

a Iz Ruš, 18. jan. (Zahvala.) Vodstvu petrazredne ljudske šole v Rušah se je izročil ves čisti dobiček veselice, ki se je priredila na Štefanovo v prid revni šolski mladini. Šolsko vodstvo izpolnjuje s tem prijetno dolžnost, da izreka tem potom najtoplejšo zahvalo vsem tistim, ki so si pridobili zlasti za prireditev gledaliških predstav kakoršnihkoli zaslug, kakor tudi vsem tistim, ki so s preplačili omogočili znatni prebitok, ki se je porabil za nabavo zimskega obutja revnim otrokom tukajšnje šole.

Ptujski okraj.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Zadnji „Slov. Gosp.“ piše očitno laž, da Zabavnikovi sini iz Vodranec in neki privandranec iz Središča hočejo odstopiti od katoliške cerkve. Ostudni lažnivci! Imenovani so pošteni, odkritosrčni kristjani in napredni gospodarji. Niso častihlepni nasilneži kakor pristaši kmečke zveze.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Dne 17. tm. smo obhajali god sv. Antona, ki je tudi drugi naš patron bolfenske cerkve in obenem živinski patron. Ker pa je naš oltar sv. Antona v jako slabem stanju, a mi Bolfenčani smo siromašni in nam je težko nabaviti nov oltar, zato se je že pred več leti nastavljal nabiralnik za oltar sv. Antona. — Dne 17. tm. je priglasil naš velemožni, mogočni itd. gosp. Jožef Munda neke vinske trgovce nakupiti vina iz bolfenskih gor. Peljal je gospodo v narodno gostilno, kjer so na razpolago narodni časniki. Teh pa so se gospodje silno ustrašili in so rekli, da je krčmar „liberalac.“ Hitro so šli v cerkev si ogledat imenovani oltar. Gotovo so uvideli potrebo novega in gotovo so z Mundom vred darovali v nabiralnik ogromne svote. Sedaj, g. župnik, je kasa gotovo polna, in spravite nam nov oltar. — Opazovalec.

p Ivanjkovi. Naša podružnica c. kr. kmetijske družbe priredi svoj redni občni zbor v nedeljo dne 30. tm. ob pol 3. uri popoldne v gostilni gospe Kralj. Na zborovanju predava tudi g. potovalni učitelj Pirstinger o vinskih boleznih ter o drugih času primernih vinogradskih predmetih. K obilni udeležbi vabi načelstvo.

v Iz Ptuj. Narodna Čitalnica in ptujski Sokol priredita v soboto, dne 5. svečana t. l. v Narodnem domu v Ptuj plesni venček. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 K, za obitelj 2 K.

a Iz Ptuj. Ptujski pometaći morajo svoje novoletno darilce drago plačati. Ornik, ptujski „Ober pometać“, je naročil svojim podrejenecem „nek šunt“ pa ne polhovke. Kako se vam pometaći kisle drže, ko morajo za vsako lažipolhovko pet kronc plačati! Ornik njim pridno vsaki teden 1 kronco od težko prislužene mezde odtegne. „Kšeft“ je kšeft, zabava pa zabava, če jo mora bog trpin z gladom poplačati!

z Umrl je pri Sv. Bolfenku nad Središčem v pok. kaplan g. Jurij Čurin, star 75 let.

z Prvim častnim tržanom je bil voljen g. dr. Miroslav Ploj, c. kr. dvorni svetnik, državni poslanec itd., v trški občini Ptujška gora za njegove zasluge, ki si jih je pridobil za to občino.

z Železnična zveza Ptuj-Maribor. S prvim majnikom bo vozil lokalni vlak iz Ptuj ob 11. uri 17 min. popoldne in bode prišel v Maribor ob 12. uri 18 min., tako da bode imel zvezo z brzovlakom v Gradec in na Dunaj.

z Plesni venček Narodne Čitalnice in Ptujškega Sokola se vrši dne 2. februarja t. l.

z Iz Ptuj. Slavna cesarsko-kraljeva okrajna sodnija v Ptuj je oprostila tukajšnjega polic. stražmojstra od krivde, da je pri aretaciji lahko telesno poškodoval kmečkega fanta Konr. Repeja. Čudno pa je to, da se vkljub temu, da stvar nikakor ni pojasnjena, ni niti poškodovanec zaslišal niti od njega predlagane priče. Sicer pa se ni padla zadnja beseda. O celi stvari bomo govorili na pristojnem mestu.

v Bralno društvo „Edinost“ v Središču je na svojem občnem zboru dne 6. januarja t. l. imenovalo g. Simona Strenklna pos. in učit. v pok. na Zibiki, kot svojega soustanovnika in člana, ter kot dolgoletnega in prezaslužnega učitelja središkega častnim članom. Živel še mnoga leta!

v Zahvala. Podpisano šolsko vodstvo izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo blag. gospodu dr. Špešiču v Središču, ki je daroval blago za obleko ubogi deci in svojim velikodušnim darom omogočil, da je dobilo 10 dečkov in deklic tukajšnje šole novo obleko. Sv. Miklavž pri Ormožu, dne 19. jan. 1910. M. Šalamun šol. vodja.

u Bralno društvo v Podvincih pri Ptuj ima XII. redni občni zbor dne 2. svečana popoldan ob 3. uri v gostilni g. Petra Kureža. — Spored: poročilo blagajnika in tajnika, volitev novega odbora, slučajnosti, sprejem novih udov. nko ni zadostno število članov ob določeni uri, A vrši občni zbor istega dne ob 4. uri pop. pri enakem številu članov. — K obilni udeležbi vabi sjudno odbor.

Slovenjegraški okraj.

Za okrajno cesto Velenje-Sv. Andraž-Polzela se zavzema nek dopisnik „Slov. Gosp.“ Ta cesta bi bila nedvomno velike važnosti za prizadete kraje in je le želeti, da se čim preje zgradi.

d Čitalnica v Šoštanj priredi na pustno nedeljo kratko igro in maškerado, ki obeta nuditi mnogo zabave.

d „Nar. čitalnica“ v Slov. Gradcu priredi v nedeljo, dne 30. prosinca 1910 v dvorani „Narodnega doma“ v Slov. Gradcu velik predpustni ples, kateri bode prvi in edini te vrste v slovenjegraškem okraju in pri katerem sodeluje godba c. kr. pešpolka iz Celovca. Začetek točno ob 8. uri. Vstopnina 1 K. Kostumi dobrodošli! Slavna sosedna narodna društva se uljudno prosijo, da se na to prireditev ozirajo. Prijatelji godbe in plesa pridite v obilnem številu.

a Na Muti je te dni prevzel trgovino po umrlem trgovcu Kečku novi slovenski trgovec g. Anton Priveršek. Tako ima ta važna postojanka zopet slovenskega trgovca, četudi so se nasprotniki veselili smrti pokojnega.

Brežiški okraj.

u Odlikovanje. Bivši dolgoletni dež. poslanec Alfred pl. Moscon je dobil red železne krone 2. razreda.

z Iz Brežie. Naselil se je tukaj v hiši nasproti gostilni Klaužer ključavničarski mojster g. Rudolf Klakočer. Ker je ta edini narodni ključavničarski mojster v Brežicah in izvrsten delavec, ga sl. občinstvu priporočamo.

z Iz Rajhenburga. V nedeljo 16. prosinca smo tu ustanovili odsek „Krškemu Sokolu“. Brez vsakega bobnanja se je zbralo pri Leskošku lepo število zavednih tržanov, ki so vsi stopili za sokolski prapor. Pristopilo je kar 30 izvršujočih članov. Ustanovitvi so kumovali popolnoma nepričakovano dragi gostje iz Brežic. Izmed teh se moramo prav srčno zahvaliti gosp. dr. Stikerju in g. Šetincu, ki sta nam darovala vsak po 10 K. Tudi g. Schweiger je daroval 2 K. Navdušenje za odsek kipi vedno bolj. Dne 20. prosinca smo že začeli z vajami. Telovadci so bili zbrani do malega vsi. Želimo, da bi šlo vedno tako naprej. Nazdar!

d Telovadno društvo „Sokol“ v Brežicah priredi na Svečnico, dne 2. svečana t. l. v zgornjih prostorih Narodnega doma sokolski ples. Svira polnoštevilna godba c. in kr. pešpolka štev. 53. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 2 K za osebo, 5 K za rodbino. Kostumi dobrodošli. Vstop je dovoljen le vabljenim.

v Društvo za varstvo otrok in oskrbo mladine v Brežicah ima dne 10. febr. 1910 ob 10. uri popoldne v sodnijski sobi št. 11 občni zbor. V slučaju nezadostnega števila zborovalcev se vrši drugi občni zbor ob 11. uri. Dnevni red: 1. Poročilo tajnika g. Ornika. 2. Poročilo blagajničarke gospe Adamus. 3. Razni predlogi. Odbor.

b Pišece. „Velika žalost“ nas obhaja, ko vidimo usodo našega „katoliškega“ bralnega društva. Na Štefanovo je nameravalo napraviti tombolo; izdalo je že dosti denarja; farovška kuharica je skakala, plesala na vse načine in pravila: „jedet, jedet, ali že veste, tombola bo, tombola“; župnik je poslal — kakor je rekel — po „navadni koruzni zbirci (prihodnjic naj reče, vsiljivi, ker smo zbirco že davno plačali!)“ ter se je poslužil nosačev, da so prodajali karte (vstopnice) za tombolo po hišah, nas kmete farbali in denar iz nas vlekli; še celo dve ovci ali kakor farovška kuharica reče „bajcke“ sta priromali na tombolo. Ali: kat. izobraževalno društvo obrača, politična oblast pa obrne. Tombola je bila prepovedana. Pa kaj gospodom pri društvu mar; da so le denar iz kmetov izvlekli. Vidite, dragi Pišečani, ali Vas nimajo prav pošteno za norca! Kmetje, čitajte „Narodni List“, se boste bolj katoliško izobrazili, kakor pri farovških tombolah. — Kmet.

b Globoko pri Pišecah. Na Novega leta dan je naš kaplan ustanavljal neko „mladeniško zvezo“. Bilo je tam kakih 20—30 mladeničev, od teh polovica naših, ki so se disciplinirano držali. — Kaplan je nekaj kvasil, kako težko vidi sina, ki očetov dom zapusti in ni tisto, kar je njegov oče. Kako se je udaril po zobeh! Zakaj pa je on šel od doma? Zato da hujska! Na božični dan je sam rekel v pridigi, da so na svetu ljudje, ki samo hujskajo. Kvasil je dalje, kako drago prodajajo vino na Koroškem. Drugi govornik neki Urek je s prazno slamo svojega govora pokazal, kako še potrebuje izomike. Toliko za danes!

b Podsreda. „Naša katoliška mladina vrlo napreduje“ — tako in enako piše kaplan v „Sl. Gosp.“. Ne pove pa, v čem. Zato povemo to mi: v pijančevanju. O tem smo se lahko prepričali na „katoliškem“ balu v „štoku“ pri Robekovem Joškatu. Podsredška „katoliška“ mladina, le tako naprej!

b Iz Trebič pri Št. Petru pod Sv. Gorami. Tukaj je hodil neki mlad potepuh od hiše do hiše ter se predstavljal za vinskega mešetarja. Ljudem je pravil, da pridejo prihodnji dan trije

židje v gostilno h Kranerju v Št. Peter ter da bodo na podlagi prinesenih vzorcev kupili čez 600 hl vina, vsega po 27—32 vin. — Lahkoverni ljudje so mu prirejali cele gostije ter mu vse žepe napolnili s pečenimi bedrami in poticami. — Drugi dan so pa s polnimi cekri koračili v Št. Peter h Kranerju. Zanimivo bi bilo videti sedaj njihove obraze, ko so sprevideli, da jih je mož prevaral. Tička-sleparja že imajo. Našim prijateljem iz Trebič bi pa svetovali, naj rajši pristopijo k vinarski zadrugi, saj klerikalce tudi sprejemajo!

b Iz Podsrede javljajo veselo vest, da bo njihov župnik g. Matija Vanpotič odšel k Sv. Kunigundi na Pohorje. — G. Matija, ako je to res, samo eno besedo recite, kakor listja in trave nas pride pred vaš farovž, kar stepli se bodemo, ker vam bodemo vsi hoteli za stonj voziti pohištvo. Občinski zastop vas bode z enajstimi proti nemu glasu imenoval častnim občanom. Častno diplomu vam prinese korporativno, izvzemši g. E. Kosa. — Adija, Matija!

b Dobova. Vsakdo čuti potrebo, da tekmuje v gospodarskih ozirih s sosednimi kraji in jih skuša celo nadkriliti. Taka tekma ali borba za napredek gotovo ni majhnega pomena, saj s povzdigo domačega kraja ne koristimo nikomur drugemu, kot samim sebi in našim sinovom. Vsakega občana častna stvar je torej, da skrbi po svojih močeh za povzdigo domačega kraja. — Ponos vsakega kmeta je dobro rejeno blago, v to obrača največjo skrb in skuša prekositi svojega soseda. Ali kaj pomaga, če blaga ne more prav vnovčiti, ko je godno za prodajo. — Sejmi naj bi vnovčenje pospeševali, ali kaj, če se nič ne zmenimo, da bi bil naš sejm dobro obiskan. Ljudje rajši gonijo na oddaljene sejme, kar nakoplje precejšnje stroške, doma pa puste sejmišče zapuščeno. Nekateri so celo taki, da pripeljejo na domače sejmišče, a ne z namenom, da kaj prodajo, temveč samo da pokažejo svoje blago. Kupec pride, a nima kaj kupiti, ali pa so pretirane cene. — Kupci se pripeljejo lahko z vlakom in nudi se nam krasna prilika za prodajo, a mi odbijamo s svojim nepremišljenim ravnanjem od nas drugega za drugim, tako, da bodo lahko doma ostali še tisti, ki so dosedaj priganjali na sejm. — Nam gotovo ne bi škodilo, če se kdo seznanil z našim krajem. To čutijo posebno naši vinogradniki, ki jim stoji v brami polni sodi vina, a se nihče ne oglasi, da bi kaj kupil. S povzdigo sejmišča in vinotrštva, kakor drugih enakih stvari, bi se tudi čutila neobhodna potreba postaje za tovarni promet, ki bi bila za naš kraj neizmerne vrednosti. Imamo tudi konjske sejme, ki nam tudi veliko ne hasnijo, temveč nalagajo, kakor živinski, občanom precejšnje stroške. Umestno bi bilo, da bi se občinski predstojniki večkrat shajali ter se, kakor o drugih, tako tudi o tej važni gospodarski zadevi pomenili. Dobovska fara je enoten kraj z enakimi potrebami, zato ne bi bilo napačno, če bi se o vsaki važnejši zadevi šli župani na posvetoVANJE. Tudi drugod imajo župani med seboj zvezo. Župan pa, ki uživa posebno zaupanje, naj bi vodil te seje. Menite, da ne bi bilo to prav?

Konjiški okraj.

p Vitanje. Tihemu opazovalcu naše vrle pošojilnice, kateri pošilja svoje obrekovanje v „Stražo“, prav tiho povemo na uho ta le odloimek iz Zschokkeja: „Zavist je posestrimstvo večih nečednosti v eno edino glavno pregreho: ima obenem gnusnost nezmerne požrešnosti, oholosti in ljudomrznosti. Uničuje nele življenski mir onega, v katerem prebiva, ampak hlepi tudi po uničenju tuje sreče. Njeni otroci so škodoželjnost, obrekovanje, krivičnost, hinavstvo, sovraštvo. — Zavist je nezadovoljstvo zaradi ugodnosti in prednosti, ki jih dotičnik nima, in ki bi jih redko hotel imeti; stremljenje, jih ugrabiti tistemu, ki jih ima, da bi si jih prisvojil sebi, ali pa jih pri drugih uničiti, če se ne more priti do njih posesti.“ — Zdaj ko se pri vsaki hiši furež obhaja, se spomnimo na naš pregovor, ki pravi: „Svinja in skopuh sta le po smrti koristna.“

v Seja glavnega odbora narodne stranke se vrši prihodnjo nedeljo 30. januarja ob 2. uri popoldne v prostorih zveze narodnih društev. Posebna vabila se ne razpošljejo in velja to obvestilo kot vabilo.

Vestnik

„Zveze slovenske napredne mladine“.

Skupna seja pododborov Zveze slov. napredne mladine se zaradi nujne seje glavnega odbora Narodne stranke preloži na nedeljo, 13. februarja. To tovarišem odbornikom, ki so že dobili vabila, na znanje.

u Iz Kapel. Gotovo se Vam bo čudno zdelo, g. urednik, kako naenkrat toliko dopisov iz našega kraja. A potrebno je, da osvetlimo nečedno delovanje naših klerikalcev in klerikalk. Z vso močjo so se vrgle zlasti slednje na vse, kar je naprednega in skušale so prodreti vrste naše napredne mladine. Ker vse ni nič pomagalo, jim je

zda zadnji up — ptujski „Štajerc.“ Pa tudi to vam ne bo koristilo, ker vedite, tudi mi imamo mogočnega zaščitnika: naš „Narodni List.“ — Naznaniti pa moram tudi še en dogodek, ki je preznačilen za klerikalno oligo. Neki klerikalec iz sosedne župnije (ime na razpolago) se vam zaljubi v eno naše napredno dekle, ki ga pa odločno zavrne. To je nespametnega razgrajca tako razkačilo, da je z grdimi besedami psoval njo in njene starše, in ko vse nič ni pomagalo, jim je še šipe pobil. Divjal in tnilil je kakor obstreljena zver do ene ure ponoči. Pomilujemo našo vrljo in nad vse priljubljeno tovarišico zaradi tega dogodka, globoko smo užaljeni zaradi take brezprimerne surovosti zagrizenega klerikalca. Svetujemo mu, naj gre h g. duhovniku za dober svet in duševno zdravilo. Ostaní zdrave pameti in premisli ne samo za danes, ampak tudi za jutri. — Napredna kapelska mladina.

Gospodarski paberki.

u Hudí časí so nastali za našega kmeta. Delavnih moči mu manjka, davki ga tiščijo k tlom in za svoje pridelke ne dobi skoraj nič. Trdo je njegovo življenje in ako hoče obvarovati svoje posestvo dolgov in propada, mora pridno, pri tem pa umno gospodariti. K temu spada tudi pravilno izvršeno umetno gnojenje in priobčimo v sledečem dva strokovnjaška članka, obenem pa opozarjamo na knjižico „Žveplenokisli amonijak“ ki jo prilagamo vsem našim naročnikom k današnjemu listu in obenem priporočamo za nakup zajamčeno dobrih gnojil veletrgovino z železnino „Merkur“ P. Majdiča v Celju, katera naznani vsakemu drage volje najnižje cene gnojil in daje potrebna navodila oziroma poučne spise. — Ta trgovina prodaja tudi najboljše kmetijske stroje po najnižjih cenah.

Umetni gnoj in njegov uspeh!

Današnje razmere zahtevajo, da vsakdo, ki nima dovolj dobrega hlevskega gnoja, rabi umetna gnojila, ki naj pripomorejo, da se obdelovanje zemlje izplača.

Kljub temu, da se je izdalo na tisoče knjižic in spisalo ogromno množino člankov iz prakse, vendar ni pri nas umetno gnojenje doseglo tiste veljave, ki jo zasluži. Temu je krivo dejstvo, da je nepravilna raba gnojil marsikaterega kmetovalca spravila ob zaupanje; ker ni dosegel zaželjenega uspeha, je opustil zopet rabo umetnih gnojil.

Želeti bi bilo, da bi se povsod, v vsaki občini in fari, o stvari natančno prepričalo in počulo naše razumništvo in bi na podlagi praktičnih poskusov kmeta poučevalo, kako naj rabi gnojila, da se bode za nja izdani denar v večjem pridelku izplačal.

Natančnega recepta in načrta za umetno gnojenje pač ni mogoče podati, ker razne lege in razne vrste zemlje potrebujejo različno rabo in je torej potrebno, vse to potom malih poskusov dognati.

Največja napaka je, rabiti le eno umetno gnojilo, takozvano enostransko gnojenje. Ako hočemo doseči uspehe, moramo rabiti vsa gnojila, ki zemlji primanjkujejo, vsled česar hočem s tem spisom v kratkem navesti raznovrstna umetna gnojila in njih pravilno rabo.

Najbolj razširjena in znana so umetna gnojila, ki vsebujejo fosforovo kislino, in sicer dobivamo to v Tomaževi žlindri in pa v superfosfatih. Fosforova kislina v superfosfatih je mnogo dražja, kakor Tomaževa žlindra, vendar pa je hitreje raztopna kakor v žlindri. Tomaževa žlindra za jesensko, zimsko in zgodnje spomladno gnojenje izvrstno učinkuje, dočim se naj za poznejše spomladno in letno gnojenje rabijo superfosfati.

Drugo neobhodno potrebno gnojilo je kalij, katerega se nahaja v 100 kg kajnita 124 kg (ali 22,4%) v 40% kalijevi soli pa 40 kg. Ker je procent kalija v 40% kalijevi soli ceneji kakor v kajnitni, se priporoča 40% kalijeva sol.

Kajnit se naj rabi le za jesensko gnojenje, nikakor pa ne malo časa pred setvijo, ker jedka njegova raztopina lahko škoduje kalečemu semenu.

Tretja vrsta gnojil so dušičasta. Dušik se nahaja tudi v hlevskem gnoju, žal v premali množini, da bi nam zadostoval in se zaradi tega porablja žveplenokisli amonijak ali čilski soliter.

Čilski soliter vsebuje 15—16% dušika, žveplenokisli amonijak pa 20,6%. vsled česar je dušik ceneji in se zaradi tega, kakor tudi z ozirom na to, ker daje žveplenokisli amonijak enakomerno ves čas rast rastlinam dušičaste hrane, toplo priporoča.

Za vrhno gnojenje (na glavo) v okrepitev slabih ali pozebljih setev se vendar naj rabi le čilski soliter, ker v tem slučaju zahteva, da dušičasto gnojelo hitro deluje.

O veliki važnosti dušičastih gnojil, posebej o žveplenokislem amonijaku smo prinesli že v lanskem letniku „Nar. Lista“ spis iz peresa strokovnjaka.

Gnojenje sadnemu drevju z umetnimi gnojili.

Izmed najvažnejših rastlinskih redilnih snovi (dušik, kalij, fosforova kislina in vapno) so le zadnje tri pripravne, da se zemljo z njimi založi za več časa. Dušika pa zemlja ne obdrži v sebi,

temveč ga deževnica ali snežnica zelo hitro spravi v spodnje plasti zemlje; zato z dušičnatimi gnojili ni priporočljiv gori navedeni način gnojenja. Za eno drevesno jamo, 1 kubični meter veliko, se računa 1 kg kajnita, 1 kg Tomažove žlindre in 15 litra razpadlega živega apna. Če gnojimo mladim drevesnim koreninam preblizu, oškodujemo močno njegovo raščo. Pri sajenju sadnega drevja je pravilno, da se ne spravi vse ruše (tratnice) na dno oziroma v sredino jame, temveč se je toliko prihrani, da se korenine ž njo dobro obdajo in za eno dlan visoko zakrijejo. Ostali del ruše se pomeša z umetnim gnojem in potem okoli in okoli korenin doda. Umetni gnoj toraj ne pride v neposredno bližino s koreninami. Za gnojenje posameznih stoječih dreves je priporočljiv sledeči način profesorja dr. Steglicha: Obseg debla se zmeri in zračuna, dobljeno število se z 100 pomnoži in ta svota v kvadratne metre spremeni. Na ta način se dobi gnojilna površina v kvadratne metre. Za 1 m² se vzame 10—16 gramov dušika, 5 gramov fosforove kisline, 15—20 gramov kalija in 20 gramov apna. Množina fosforove kisline je na videz za 1 m² skoraj prenjzka. Mlado peškato drevje rabi namreč prilično malo te redilne snovi. Starejše drevje in posebno zlahno koščičasto sadno drevje je rabi nekoliko več. Ako pa imamo gnojiti kake sadovnjake in ne kakih posameznih dreves, je najboljšje, da pognojimo celi prostor. Na 1 hektar se vzame 120 do 140 kg kalija, 50—70 kg fosforove kisline in 40—70 kg dušika. Če zrastejo drevesne mladike letno po 50 do 60 cm, potem lahko množino dragega dušičatega gnoja znižamo, medtem ko ga moramo slabo rastočemu drevju dodati v večji množini. Umetna gnojila, razun čilskega solitra se v zimi ali pa zgodaj na spomlad raztrosijo in podkopljejo. Čilski soliter se samo kot naglavno gnojilo na spomlad raztrosi. Kjer je ruša ali sicer kaka spodnja zemlja, ki hitro razkrajja n. pr. peščena zemlja, moramo množine gnoja temu primerno povečati in zgodaj ter globoko podkopati, da pride naravnost h koreninam rastlin.

Iz proračuna poljedelskega ministerstva.

Za pospeševanje poljedelstva in gozdarstva (s podporami za krmo vred) zahteva poljedelsko ministerstvo 6.102.100 K. Od tega je proračunano za poljedelska in gozdarska društva in zadruge 2.032.000 K, za razstave 120.000 K, za rastlinstvo 497.300 K, za nasad krme 230.000 K, za vinogradništvo, sadjarstvo in zelenjadarstvo kron 460.000, za lanarstvo 230.000 K, za pogozdovanje in druge gozdarske naprave 803.800 K, za živinorejo 1.430.000 K, za mlekarstvo 340.000 K, za drobničarstvo 540.000 K, za svilorejo 40.000 K. V celnem zahteva poljedelsko ministerstvo za leto 1910 K 37.682.912, t. j. za 1.888.470 K več ko lani.

u V mali državi Danski, ki šteje 2 milijona 500 tisoč prebivalcev, je skupno 1100 mlekarških zadrug z 160 tisoč člani, ki imajo skupno 900 tisoč krav. 2250 milijonov kilograma mleka se je predelalo v 85 milijonov kilogramov srovo v maslo. 36 mesarskih zadrug združuje 9500 kmetških gospodarjev. Vnovčili so n. pr. v l. 1906. nad en milj. pitanih svinj in 15329 goved. 800 zadrug za prodajo jajc ima 60 tisoč članov. Tako se dela v tej mali, gospodarski na višku stoječi državi.

a C. kr. pletarska šola v Radovljici naznanja, da bo v kratkem praznih nekaj mest, ker dovrši več učencev svojo učno dobo. Stariši, ki hočejo dati svoje sinove učiti se pletarstva, se opozarjajo, da lahko zglase takoj vstop svojih sinov. Pouk traja dve leti; vendar se pa sprejemajo učenci tudi na krajšo učno dobo, da lahko dobe najglavnejše pojme o pletarstvu. Pogoj za vstop je dopolnjeno 12. starostno leto. Omenjamo, da je v Radovljici tudi obrtno-nadaljevalna šola, kamor pletarski vajenci lahko zahajajo. Krajevni odbor te pletarske šole je ob enem pripravljen, poskrbeti vnanjim vajencem prav ceno stanovanje in hrano; priden učenec pa lahko zasluži že po preteku prvih dveh mesecev 4—6 kron tedensko, a pozneje razmeroma več. — Na ta zavod opozarjamo prav posebno vsa predsedništva „društev za varstvo in oskrbo sirot“. Potrebna pojasnila daje L. Patik, vodja c. kr. pletarske šole v Radovljici ali pa tajnik krajevnega odbora Iv. Šešca.

Jz raznih slovanskih krajev.

z V Naklem na Notranjskem je 17. t. m. umrl 75 letni župan Jožef Košir. 36 let je županoval v občini.

z Čipkarsko šolo so napravila dekleta v Loškem potoku. Obiskuje jo 81 deklet.

z Silen vihar so imeli v noči od 18. na 19. t. m. v Ribnici in v ribniški dolini. Samo na strehah je več tisoč kron škode.

z Končni izid občinskih volitev v Pull je sledeči: 25 laških liberalcev, 7 Hrvatov, 10 zastopnikov mornaričnih uradnikov, 2 zastopnika občinskih uradnikov in en soc. demokrat.

v V svrhu povzdige reje prešičev na Kranjskem je sklenil deželni odbor ustanoviti še to pomlad večje število merjaščnih postaj, plemenskoprašičjih postaj in tri do štiri plemenskoprašičje zavode.

a Občlna Blato pri Pilberku bo začela uradovati izključno slovenski v odgovor na aretacijo župana te občine gosp. Miklaviča na celovškem kolodvoru.

d C. kr. kmetijska družba na Koroškem se je osnovala l. 1764. kot prva v celi Avstriji. S 1. jan. 1910 je štela 163 podružnic z 9849 rednimi člani. Potemtakem je na Koroškem skoro 30% kmetov organiziranih.

a Nove Biečanje? V Vodica h Istri ne gre narod, odkar se je razglasil dekret škofa Nagla, nič več v cerkev. Krsti, pogrebi itd. se izvršujejo brez duhovnika. Zvonilo se ni že od 6. t. m. Temu vzgledu bo narod sledil tudi drugod. To so posledice trme cerkvenih oblasti, izvirajoče iz narodnega sovražstva do Slovanov.

u Pod vlak se je vrgel v Gorici 60 letni prižigalec tamošnje plinarne Jamšek. Vlak ga je raztrgal in razmesaril. Vzrok samomora: neozdravljiva bolezen.

Sokolska maškarada v celjskem „Narodnem domu“ na pustno nedeljo dne 6. svečana 1910.

Zadnji dopisi.

u Ciril-Metodova podružnica za Zg. in Sp. Poljskavo, ki se je šele pred kratkim ustanovila, priredi 6. febr. tl. ob 5. uri pop. v prostorih g. Lampr na Sp. Poljskavi veselico s petjem, z burko „V medenih dneh“, srečolovom in prosto zabavo.

u Za Ciril-Metodovo družbo je nabral med sorodniki g. Anton Gselman pri Sv. Martinu pri Vurberku namesto venca na grob umrlega Al. Gselmano 8 K.

u Sv. Štefan pri Šmarju. Dne 25. tm. se je poročil tukajšnji občinski sluga Blaž Zaberl z gđcno Ano Šlender. Novemu paru: vse najboljšje!

Št. Juri ob Juž. žel. Popolnite vaš dopis o veselici ženske podružice Ciril-Metodove družbe v toliko, da je pozdravil zborovalce v imenu mlajinske organizacije mladenič Franc Ferlež ter se v navdušenih besedah zavzel za geslo „Svoji k svojim!“

c Sv. Štefan pri Šmarju. Shod, ki je bil napovedan za 23. t. m., se je moral zaradi visoke zapadlega snega odpovedati in se preložiti na ugodnejši čas.

Slovenji gradec. V zadnji številki „Nar. L.“ je bil dopis, v katerem se govori o prodaji Narodnega doma Südmarki. Iz dopisa bi se moglo soditi, da je z zadevo v zvezi naš gosp. župnik Čížek. Res je pa, da župnik Čížek v Slov. Gradcu ni načelnik posojilnice, ki je lastnica „Nar. doma“, ampak je načelnik župnik Pečnik iz Podgorja. Sicer pa se je med tem pri občnem zboru posojilnice soglasno sklenilo, da se „Narodni dom“ ne sme prodati. Toliko v pojasnilo!

Vučja vas na Murskem polju. Nadučitelj g. Francu Cvetku je 25. t. m. na posledicah lanske bolezni umrla nadepolna 9 letna hčerkica Milica. Naj blago srčece počiva v miru! Cenjeni rodbini naše iskreno sožalje!

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Razne novosti.

d Štirikrat na smrt obsojen je bil mizar Valentin Kosziel na Poznanjskem, ki je na cesti umoril 3 ženske in 1 moškega. Obenem je bil obsojen zaradi nekega npravnega zločina na 4 leta zapora.

d Krvavo svatbo so imeli 19. t. m. v Ivanovem v Sl. voniji. 30 letni kmet Jožič se je o priliki gostije napil in v pijanosti v prepiru enega gosta težko in enega lahko ranil. Komaj so ga obvladali ter ga vtaknili v občinski zapor, kjer je imel poročno noč. Mlada žena je takoj vložila tožbo za ločitev zakona.

v 300 000 oseb štrajka proti mesu. Iz mesta Kansas City v drž. Missonri (Zjed. drž.) poročajo listi, da se je več tisoč rodbin pisмено obvezalo, da ne kupujejo več mesa za:adi previsokih cen. Temu sklepu se je pridružil 300.000 članov delavskih društev, ki so izjavili, da ne bodo 30 dni jedli nobenega mesa. Nekateri mesarji so že vsled tega gibanja nekoliko popustili v cenah.

v Glad v Madridu. Predvčerajšnjim so pobrali v Madridu na ulici dva mrliča, moškega in ženske, ki sta umrla od glada. Od začetka zime sem je p ginilo, človek ne more drugače reči, na madridskih ulicah 9 oseb od glada. A poleg tega

v španskih bogatih samostanih udobno in složno živi 200 tisoč menihov!

d Hčerki nos odgriznil. V predmestju Stotteritz pri Lipskem je neki delavec Horanek v prepiru skušal umoriti ženo. Ko je hčerka prihitela materi na pomoč, ji je oče v besnosti odgriznil kos nosa. Mater in hčerko so morali odpeljati v bolnišnico. Suroveža so zaprli.

a Čez devet let se vrnil deček. Pred nekaj dnevi je prišel v Milan neki krog 15 letni deček, ki je pripovedoval na policiji, da je ušel neki madžarski ciganski družbi, ki ga je pred devetimi leti staršem ugrabila. Konstatiralo se je po daljnih pozvedovanjih, da je deček sin Drag. Simona iz Biseglie. Ko se je deček nato povrnil k staršem, je čakala v Bisegli njegov prihod velikanska množica ljudi, krog 20.000. Vse ljudstvo je jokalo ganjenosti, ko je oče takoj, ko je sin izstopil iz vlaka, ga prepoznal in ga v silni radostni razburjenosti objemal brez konca in kraja. Nato je vsa množica spremljala voz, v katerem sta se peljala oče in sin, v mesto do Simonove hiše. Tam je iz okna gledala siva ženska — mati dečkova, ki je tekom zadnjih devet let od skrbi in žalosti osivela. Takoj ko je deček stopil iz voza, ga je prepoznala.

Obrtni Vestnik.

u Enotne cene. Nič ni bolj značilno za pomanjkanje obrtniške organizacije nego pomanjkanje enotnih cen za obrtniške izdelke. Obrtne zadrage so poklicane, da to stvar uredijo, in načelniki posameznih zadrug so poklicani, to stvar na zadrugnih zborovanjih spraviti v razpravo. Vsi prodajalci surovin in materiala, od katerih kupuje obrtnik ali rokodelc, imajo enotne cene in so jih tudi enotno za 20—30% povišali. Obrtniški pomočniki in pomožni delavci dobivajo tudi vedno višje mezde in so te tudi enotne. Le obrtniki in rokodelci, ki imajo potom zadrug pravico nastavljanja cen za svoje izdelke, tega ne storijo, bodisi že iz zavidnosti, nezaupanja ali drugih vzrokov, in si tako sami ustvarjajo nevarnost, da jih zgoraj omenjeni gospodarski skupini, med katerima se nahajajo, zdobita.

Določitev enotnih cen za obrtniške in rokodelske izdelke bo postala — kjer to še ni danes! — sčasoma nujna potreba in v mestih in na deželi.

Obrtni tečaj. Štajerski obrtnopospeševalni zavod priredi od 14. do 18. marca na zavodu peti strojni tečaj za mizarje. Tečaj ima namen teoretične izobrazbe mizarjev v strojni izdelavi lesu. — Nadalje namerava zavod od meseca februarja do marca prirediti osmi tečaj o prvi pomoči pri nezgodah za obrtnike, poslovođe in delavce. — Nadalje priredi od februarja do marca drugi tečaj o zabrani nezgod in o tehnični obrtni higijeni. — Udeležijo se lahko tečajev obrtniki, poslovođe in delavci iz Štajerske in je javiti udeležbo na ravnateljstvo štajerskega obrtnopospeševalnega zavoda v Gradcu, Herrengasse 9.

Delavski obzornik.

u Poljedelski sužnji za Nemčijo. Veleposelniki na Pruskem so si uredili posebno organizacijo za trgovino z ljudskim mesom, s katerim bi se radi oskrbeli v obliki cenih poljskih delavcev. Organizacija se imenuje „Deutsche Feldarbeiterzentrale“ (nemški osrednji urad za poljske delavce.) Sedež mu je v Berlinu. Pošilja svoje agente tudi v Avstrijo. Izvemo iz Nemčije, da se tam postopa s temi tja zvaljenimi delavci jako nečloveško. Če pa kateri vsled tega postopanja sinzbo opusti, ga takoj pošnpirajo iz Prusije. — Zato svarimo naše delavstvo na kmetih pred agenti tega društva.

Pončni kotichek.

u Otroci pri mizi. Paziti je, da se otroci pri mizi (pri jedi) obnašajo mirno in dostojno. Če se jih ne vpraša, se ne smejo mešati v pogovor. Ne smejo s silo zahtevati, ampak vedno uljudno prositi. Ne smejo razbijati, si drug drugemu nagajati, se pripraviti itd. Dobro je, če najmlajša deca sede v bližini starišev, ker so potrebna neposrednega nadzorstva. Navaditi je otroke na ravno sedenje. Ne smejo se naslanjati na naslonjala stolov, tudi ne smejo polagati rok daleč na mizo, niti si podpirati z roko glave. So to vse morda malenkosti, ki se jih pa ne sme spregledati. Posebno pa je strogo paziti na to, da se otroci ne navadijo takozvanega „srebanja“ juhe in tudi srebanja (smrkanja) pri pitju. Še bolj strogo pa je zabranjevati cmokanje ali mlaskanje pri jedi. Ni gršega pri jedi, kakor čuti take glasove. Tudi se ne sme pustiti, da otroci s polnimi ustni govoriijo ali pa še prebavljajoč začnejo piti iz čaše. Česar se otrok mlad navadi, to mu bo ostalo. Gotovo pa imata mati in oče svoje veselje, če se otroci pri mizi lepo obnašajo.

Za smeh in kratek čas.

Župnik Bisaga, neomejeni gospodar v svoji fari M., je ležal na smrtni postelji. Zbrani sobili pri njem prijatelji in na politično vodstvo „duhovniške zveze“ so pošiljali vsak dan poročila o bolnikovem stanju, ker župnik Bisaga je bil odličan član te stranke. Vodstvo je ta poročila vestno prijavljalo v svojem dnevniku „Žakelj“. A tudi

vernim faranom so hoteli župnikovi prijatelji biti na uslugo, zato so obesili na farovška vrata tablo, na kateri so vsako uro napisali, kako je stanje župnika Bisage. In tam je stalo: „Ob 7. uri zvečer: Stanje župnika Bisage jako opasno.“ — „Ob 7. uri zvečer: Stanje župnika Bisage se nekoliko zboljšalo.“ — „Ob 9. uri zvečer: Stanje župnika Bisage se zopet poslabšalo.“ — „Ob 11. uri zvečer: Župnik Bisaga je odšel v nebesa.“ — Drugo jutro, ko je še vse spalo, je šel mimo te table menda kak človek, ki župniku ni bil ravno najbolj naklonjen, zakaj ljudje so pozneje našli pod temi poročili o župnikovem stanju sledeči pripis: „Brzovjav iz nebes, ob 7. uri zjutraj: Tukaj velika osuplost in razburjenje. Župnik Bisaga ni prišel sem.“

Listnica uredništva.

Malanedelja! Hvala lepa! Lepo se obnaša naša klerikalna sodrga. Obžalujem, da so moji ožji rojaki. Težek boj bojujete, ne se ukloniti, ne omahovati niti za trenutek. Po poti prosvete in gospodarskega dela naprej! Pozdrav vsem vrlim mladim in starejšim bojovnikom!

Zahvala.

Potrtega srca nad izgubo našega iskreno ljubljenega soproga, sina, brata, svaka itd., gosp.

Josipa Krajnc-a ml.

hišnega posestnika, trgovca z deželnimi pridelki itd.

se tem potom zahvaljujemo vsem, ki so nas tolažili v prebriskih urah in nam izražali svoje sožalje na kakšenkoli način.

Hvaležni smo dekanu preč. g. Fr. Dovniku, da je pokojnika parkrat posestil v njegovi boleznini in ga tolažil ter ga spremil na zadnji poti. Hvala njemu kakor spremljajoči duhovščini.

Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so se udeležili pogreba, posebej še uradništva, učiteljstvu, zastopnikom raznih društev, predvsem „Požarnim brambam“ iz Gornjegograda. Sv. Frančiška Ksaverija. Ljubnega, Retice. Mozirja in Bočne.

Hvala darovalcem krasnih vencev, kakor tudi onim, ki so namesto venca, darovali prispevke za šolsko mladino, oz. narodnim društvom.

Iskreno se zahvaljujemo tudi „Pevskemu društvu“ za gnilivo petje!

Sploh hvala, presrečna hvala vsem!

V GORNJEMGRADU, dne 15. prosinca 1909.

68

Zalujoči ostali.

Dražbeni oklic.

V pondeljek, dne 7. februarja 1910 ob 9. uri predpoldne se boče vršila na licu mesta na Polzeli h. št. 77 tik kolodvora dražba hiše, mizarске delavnice, posestva itd., to je vseh nepremičnin Jožefa in Terezije Repič, ki obstojijo iz vlož. št. 356 k. o. Polzela in vlož. št. 200 k. o. Spodnje Gorče ter iz različnih za mizarско obrt določenih strojev, orodja itd.

Nepremičnine so cenjene:
vlož. št. 356 k. o. Polzela na K 13.377'42
vlož. št. 200 k. o. Spodnje Gorče na K 1.539'54
stroji, orodja, obrava itd. na K 255'—

vse skupaj na K 17.471'96
to je: sedemnajst tisoč štiri sto sedemdeset in ena krona 96 vinarjev. Najmanjši ponudnik, pod katerim se posestvo sploh ne proda, znaša 14.000 K to je: štirinajst tisoč kron.

Opozarjamo vse interesente na to, naj se za dražbo zanimajo, ker so posestva v najboljši legi neposredno pri kolodvoru, poslojpa popolnoma nova in v dobrem stanju ter je mizarška delavnica s stroji opremljena za veliko obrt, ki pa se po potrebi lahko še poveča. Vse skupaj je bilo cenjeno zaradi dobave posojila nad 24.000 kron, vsled česar sedanja sodna cenitev ni merodajna.

Na prvem mestu je vknjiženo posojilo Mestne hranilnice v Ljubljani po 11.000 K.

Natančnejši pogoji se lahko izvedo pri sodišču na Vraškem, na dan dražbe na licu mesta, pa tudi v pisarni g. dr. Jos. Karlovšek-a, odvetnika v Celju.

Posteljna vlaga!

Odstranitev takoj. — Starost in spol se naznani. — Pojasnila zastonj daje zavod „AESCULAP“, Regensburg, Bavarsko.

Mlad mož

išče gostilno na račun

ali v najem v prometnem kraju. Isti je zmožen voditi velike pevske zборе, godbe na pihala in na lok. — Ponudbe na upravništvo tega lista pod „gostilna na račun L. M. S.“

Poslano.

Gospod Josip Čretnik,

stavitelj umetnih mlinov,

Sv. Jurij ob juž. žel.

Ker je moj umetni valjčni mlin, katerega ste Vi meni pred letom dni popolnoma na novo osnovali, neprestano v najboljšem teku, se čutim dolžnega za Vaše solidno delo moje odkritosrčno priznanje izreči, ker isto popolnoma kvantitativno in kvalitativno Vaši garanciji odgovarja.

Vsi stroji brez izjeme delajo v mojo najboljšo zadovoljnost. Jaz Vas bodem v nadalje kakor doslej vsakemu najtopleje priporočal in Vam dovoljnjem, te vrstice v Vašo korist porabiti. RADEČE, dne 25. jan. 1910.

Anton Polanč,

45 1

valjčni mlin v Radečah.

Darujte za „Nar. sklad“!

Poslano.

Cenjenim posestnikom mlinov, žag in vodnih sil priporočam g. Jos. Čretnika, stavitelja mlinov v Št. Jurju ob j. ž., naj se v vsaki potrebi, bodisi za napravo strojev, vodnih koles ali celih stavb s popolnim zaupanjem nanj obračajo.

Jaz sem si dal lani napraviti na čisto mali vodi kamnolomni stroj, ki rabi 10 konjskih sil; ljudje so se mi smejali, ker je vsakdo dvomil in naposled celo jaz sam, da bi to sploh prazno šlo.

Stavbo sem poveril g. Jos. Čretniku in on je dosegel za napravo vodnega kolesa ter z ugodno prestavo zobnih koles in jermenic naravnost neverjeten uspeh.

S tako malo vodo, ko sem poprej mislil, da niti prazno ne bo šlo, zdobim zdaj na uro 5⁰⁰ cestnega šodra.

Jaz sem g. Čretniku za njegovo duševno delo zelo hvaležen in si lahko Slovenci štejemo v čast, da imamo takega domačega podjetnika.

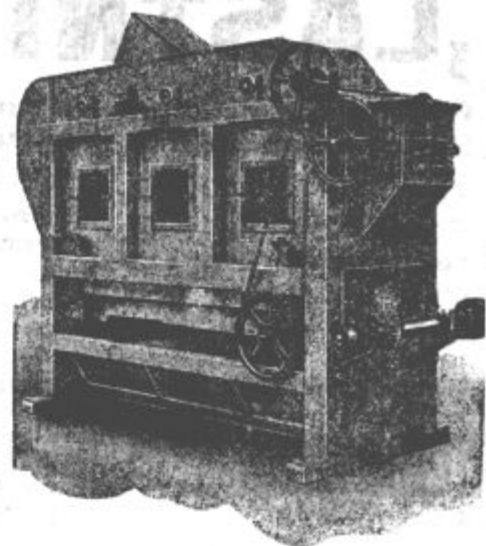
Vodruš pri Sv. Jurju ob j. ž.

Ljudevit Cugmajster.

JOS. ČRETNIK

izdelovatelj umetnih mlinov in žag, kakor tudi mlinov za rabo na roko, z gepljem, vodno in parno silo v Št. Jurju ob juž. žel.

Krasne reference!

Krasne reference!

Krasne reference!

Belo platno

za žensko in moško perilo in dvojno široko za prtice se kupi najugodnejše v narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Ce je.

Celi kosi po engros cenah.

Vzorci zastonj in po-tiljavte čez K 20'—franko. V zalogi je tudi velikanska izbira zastorov, preprog in posteljnih garnitur. Garnitura 1 prt za mizo in 2 za posteljo skupaj 9 K, bolj fina 10 K.

Loterijske številke.

Gradec, 22. prosinca 1910: 33, 50, 59, 85, 80.
Dunaj, " " " 63, 36, 11, 71, 2.

Cepljene trte

najboljše kakovosti vseh vrst na običajnih podlagah priporočila po znižani ceni
Trsničarska zadruga Sv. Bolfenk p. Središču.
Ceniki brezplačno!
Opozarjamo na našo specialiteto: muskatni silvanec.

Trgovski pomočnik

zmožen slovensčine in nemščine se sprejme pri
Adolf Hauptmannu
trgovina barv, Ljubljana.

Kdor je osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „Wedne mlad“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena škatlija štiri krome.
2. Vitkov „Mucim“, stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Pri Sv. Jakobu občina Kalobje se prodaja

posestvo

oustoječe iz več njiv, travnikov, gozda in lepega sadonosnika. Več se izve pri posestniku **Andreju Urbančiču**, Sv. Jakob, Kalobje. — Ponudbe naj se pošiljajo do 1. marca. 30 2-2

Pozor!

Iz starih v nove se lahko izpremenijo moške in ženske obleke, ako jih pošljete

v kemično barvarijo M. Medveda v Šoštanj

s pripombo v kakšni barvi jih želite imeti. — Vsled skrbnega apretiranja in gladenja v moji delavnici dobi vsaka obleka lepo fazono in izgleda kakor nova. — Ako kdo želi obleko predrugačiti, mu svetujem, naj jo pred barvanjem razpara; sicer to ni potrebno. V nujnih slučajih, kakor pri žalnih oblekah i. dr. se delo izvrši v najkrajšem času.

Najsolidneje delo!
Cene jako nizke!

Ravnokar dogotovljena

nova hiša

z dvema stanovanjema in dvema podstrešnjima sobama ter z lepim, ograjenim vrtom v Zavadni pri Celju, se takoj prodaja.

Vinko Kukovec, stavbeni podjetnik, Lava pri Celju. 48 3-3

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K. boljsega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 6 K 10 h; 1 kg velefinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha. sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K, najfinejši drsni puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, moorega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 26 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko.

S. Benisch, Deschenitz, št. 199, Sumava, Češko.

Zaročne in poročne prstane

vijudno priporočila

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatnino v „Narodnem domu“ v Celju.

Velika izber novosti, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. **Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.**

Poštno hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju
prezame vsakovrstna

stavbena zlasti tesarska dela.